

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt vores arbejde – Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskernes Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

ÅRSSKRIFT
FOR
FORENINGEN ANKERHUS

1 9 6 3

UDGIVET AF
FORENINGEN ANKERHUS

ÅRSSKRIFT

FRA ANKERHUS 1963

.

ÅRET 1963

Ved Folmer Dam og Gustav Nedergaard

Seminariets »magre år« har vi døbt 1963. Ganske vist dimitterede vi 60 nye husholdningslærerinder d. 30. marts – alle tiders rekord – men resten af året har vi kørt med 35 elever i 1ste og 38 i 2den klasse, og det er færre end vi har haft de sidste 25 år. Det skyldes dels den høje dumpeprocent ved den nye og sværere optagelsesprøve, dels nok også overgangen til den nye, treårige uddannelse. Når en uddannelse forlænges, sker der næsten altid et fald i elevtallet de første par år. Til maj 1964 får vi forhåbentlig en 1ste klasse med 40 elever og er så igen vel over de 100, som seminariet er organiseret til at have.

Overgangen til den treårige uddannelse har naturligvis medført en forskydning af fagenes begyndelses- og afslutnings-tidspunkt. F. eks. bruger vi nu $1\frac{1}{2}$ år til de praktiske fag og til kemi, og en stor del af kostlæren, den praktiske pædagogik og husøkonomien samt familiekundskab og hygiejne er henlagt til 3die år. Seminariets fast ansatte lærere har derved vundet tid til studier i ind- og udland til gavn og glæde for både eleverne og dem selv. Men herom i en senere artikel.

Det har naturligvis krævet meget arbejde at organisere den treårige uddannelse, men det ser ud til, at vi har været heldige med fag- og timefordelingen, så undervisningen er forløbet glat og tilfredsstillende for såvel elever som lærerstab. Der har naturligvis været vanskeligheder, vi har gjort adskillige fejl, som vi må tage ved lære af. Men vi har vundet tid, der

er mere ro over undervisningen og examenspresset er jævner fordelt. Endnu mangler vi organisationen af undervisningen i det tredje år, og *der* skal også nok vise sig problemer, som kan blive svære at løse, men ved fælles hjælp skal vi nu nok klare også de sager.

Eleverne på seminariet er af samme gode kvalitet som før. Det er mærkbart, at deres teoretiske og almene viden er bedre end før, når vi får dem på seminariet. Til gengæld er deres praktiske kunnen nok gennemgående lidt ringere. Også dette skal der tages hensyn til.

Både undervisningen og examensordningen er i den nye uddannelse noget af et experiment. Ganske vist er der i adskillige fag som f. eks. anatomi og næringsmiddellære ikke ændret meget i undervisningen, men andre fag, f. eks. de praktiske er lagt helt om, og nye fag zoologi og arbejds lære er kommet til som selvstændige fag. Juleferien forlænger vi i år med 2 uger for 2den klasse. De skal ud på husholdnings-skoler og ungdomsforsorgens skoler for at se og lære. Vi er alle de skoler, der har erklæret sig villige til at modtage aspiranterne, og det er langt de fleste, meget taknemlige. Også ungdomsskoler med »vinterpiger« er med i denne ordning, som forøvrigt gentages 3die år med andre undervisnings- og arbejdsformer. Skolekonsulenten i Norge sørger for norske skoler til vore mange norske elever – 7 i 1ste og 6 i 2den klasse. Vi er alle, der har medvirket ved løsningen af dette problem, yderst taknemlig.

Examensordningen er jo nu en helt anden end før. Der udregnes ingen pointssum og ingen hovedkarakter, men gennemsnitskarakteren for hver af de 5 faggrupper: naturfag, kostlære med køkkenarbejde, husligt arbejde med tekniske fag, familien og samfundet, og pædagogiske fag skal være mindst g, og det kan være svært nok for eleverne at klare. 2 af de 40 elever, der i fjor begyndte i første klasse, måtte gå fra på grund af for lave karakterer i naturfag, men vi har endnu for lidt erfaring til at bedømme denne ordnings virkning. Af særlig interesse er ændring af eksamensformen i de praktiske fag, men herom senere.

I øvelsesskolen har vi som sædvanlig 16 flinke og søde piger. 2det års virker her i år som assistenter og observatører. Først i øvelsesskolen til næste år får de lov at virke som lærerinder. På denne måde kommer eleverne i øvelsesskolen 2 gange med 1 års mellemrum, og det skal nok vise sig at være en fordel.

På vort 3 mds. kursus for viderekomne fra januar havde vi i år kun 10 elever, hvoraf 3 var aspiranter. Vi overvejede derfor at nedlægge dette kursus, som jo formelt hører hjemme på husholdningsskolen Ankerhus, men reelt har været organiseret og administreret af seminariet. Da den selvejende institution fra 1. april 1963 overtog driften af husholdningsskolen Ankerhus, foreløbig ved lejemål, men stadig godkendt med Margaret Lauridsen som forstander, fandt vi anledning til at overveje sagen endnu en gang. Resultatet blev, at vi opretholdt kurset, men nedsatte mindstealderen til 18 år og stillede knap så strenge krav til den huslige foruddannelse, og som følge heraf har vi fuldt hus på dette kursus til januar 1964 med 17 elever.

Når vi ikke kan optage flere elever på dette kursus hænger det sammen med, at vi – for at udnytte den ved overtagelsen af husholdningsskolens drift foreliggende samlede lokale- og lærerkapacitet fuldtud – for første gang oprettede og fik godkendt et 8 mds. kursus for 16-18 årige på husholdningsskolen fra august samtidig med, at vi gennemførte de to sædvanlige 5 mds. kursus fra maj og november med henholdsvis 32, 22 og 28 elever, så vi faktisk i vort »magre år« alligevel fik den samlede skole fuldt udnyttet. At vi benyttede lejligheden til dels at ændre ikke så lidt ved undervisningsplanen for de to 5 mds. kursus og til at more os dejligt med at udarbejde, hvad vi selv betragter som en helt tidssvarende undervisningsplan for det nye 8 mds. kursus er en selvfølge. Vi har fra august kørt med 5 klasser samtidig, og det har givet timeplanlæggeren adskilligt hovedbrud.

Vi er naturligvis meget spændte på, hvordan det nye 8 mds. kursus vil forløbe både fagligt og skolemæssigt, men det er for tidligt nu at sige noget derom. Vi håber med dette kursus at kunne yde et bidrag til den fornyelse af husholdningsskolernes undervisningsplan, som så ofte efterlyses.

I denne forbindelse er det af interesse, at Foreningen af Husholdningsskoler har anmodet undervisningsministeriet om at få normalplanerne for husholdningsskolernes kursus – de stammer fra 1946 – ændret, og at den nye formand for undervisningsministeriets husholdningsudvalg fru *Frida Horten* straks har taget sagen op til behandling og bedt foreningen fremkomme med forslag til nye normalplaner snarest muligt. Dermed er arbejdet i fuld gang, og man har lov at håbe på en sådan revision af normalplanerne – som dog mange skoler sandt at sige har listet noget udenom – at de i pagt med tiden giver skolerne mulighed for fuldt ud at følge den rivende udvikling i såvel teknik som indkøb og familieproblemer. På seminariet mener vi, at planerne om den treårige uddannelse af husholdningslærerinder kan give gode tips til planlæggerne af husholdningsundervisningen iøvrigt. Det skal ikke være nogen hemmelighed, at jeg personlig (F. D.) vil foretrække at køre husholdningsskolen med et 3 mds. mere specielt kursus fra maj analogt med det førnævnte 3 mds. kursus fra januar og et 8 mds. kursus for realskolekategorien fra august. Det giver lærerinderne fuld beskæftigelse, eleverne på det 8 mds. kursus mulighed til virkelig at lære noget på *alle* de vigtige områder og skolerne mulighed for at have fuldt hus allerede fra august. Men mulighederne er mangfoldige og meningerne delte. Godt det samme — lad os ikke få skolernes undervisning ensrettet, men lige så vidunderlig mangfoldig som livet selv. Der er skoleformer nok, hvor ensretterne, de altid bedrevidende, får deres vilje. Heldigvis kan man endnu ikke ensrette lærerkræfterne.

Hvad disse sidste angår skete der på seminariet ingen ændringer ved det nye skoleårs begyndelse bortset fra fru Gulds bortrejse, som omtales senere. På husholdningsskolen rejste *Helle Schjødtz* og *Inger Kibsgaard Riis* til april. Til gengæld begyndte *Karen Simonsen* og *Agnethe Jensen* som lærerinder ved husholdningsskolen fra maj.

Sidst i august blev jeg (F. D.) syg, og jeg måtte i september lade mig indlægge på rigshospitalet for at gennemgå en alvorlig operation. Da jeg tidligst kunne regne med at være fuldt

arbejdsdygtig igen sidst på året, blev det nødvendigt at lægge forstanderhvervet i andre hænder. Fra september har derfor *Gustav Nedergaard* med undervisningsministeriets billigelse fungeret som forstander. Dette nødvendiggjorde en afbrydelse af hans og fru Nedergaards studier ved Århus Universitet, men det lykkedes heldigvis at få en ordening, så han nogle dage i ugen kan følge sine studier op i København takket være vor gode ven professor *E. Hoff-Jørgensen*. At Nedergaard har haft rigeligt om ørene i den siden forløbne tid kan enhver tænke til. Men derom vil han selv fortælle:

Det siger sig selv, at det ikke var noget let job at erstatte Folmer Dam, som for en tid har måttet »spænde« fra, men jeg har prøvet efter bedste evne at klare det. Takket været gode kolleger blandt lærerne og en flink elevflok, har vi formået at klare de daglige problemer.

Elevmødet først i september forløb – som andetsteds refereret – udmærket, og naturligvis var vejret fint. Iste års havde lige fået standpunktskarakterer i botanik, så de var i hopla til at underholde sammen med 2det års og en del af 8 og 5-mds. elever. Der var over 40 medvirkende i den »Botaniske revy«, der blev opført.

Udstillingen, som før i tiden var efterårets store begivenhed, er nu bortfaldet, og det har man på Sorø-egnen svært ved at forlige sig med. Der kom enkelte besøgende forgæves, og der var en del opringninger.

I september havde vi også eksamen i køkkenarbejde og husligt arbejde med vask. Denne eksamen afholdes nu efter 1½ års forløb og efter helt nye retningslinjer, så er der noget at sige til, at »vi« nærmest stod på gloende pæle? Det nye ved eksamensformen er først og fremmest at alle opgaver er mere »fric«, således at der stilles betydeligt større krav til elevernes evne til overblik, kombinationssans og behørig hensyntagen til arbejds- og ernæringsmæssige problemer. Det er altså ikke nok at være ferm til selve det manuelle arbejde, – der skal vælges og tilrettelægges rigtigt.

Tidligere elever vil vist straks kunne forstå, at denne eksamensform også stiller store krav med hensyn til det vare-

lager og apparatur, der skal være til rådighed. Det er jo ikke godt at vide, hvad den stakkels eksaminand finder på at forlange.

Resultatet blev dog i det store og hele godt, men det må forudses, at karaktererne i disse praktiske fag fremover vil variere mere end det hidtil har været tilfældet.

Ja, – de stakkels 2det års, aldrig så snart var den praktiske eksamen overstået, førend *kemi-eksamen* meldte sig. Også her er det anderledes, først en skriftlig del med beregninger, og dernæst den sædvanlige mundtlige eksamen. Heldigvis skal karaktererne lægges sammen, og det må erkendes, at den skriftlige eksamen ikke blev nogen støtte for flertallet – tværtimod. Ak-ja, den naturfagsgruppe er svær – nu mangler der kun fysiologi og mikrobiologi.

Søndag den 3. november ankom 28 unge 5-mds. elever på Gl. Ankerhus, således at der nu er 56 elever der. Administrationen af timeplaner og lokaler sker fra seminariet, og det er vel klart, at der kan være visse hovedbrud hermed, når man betænker, at vi på visse tider har 16 hold i arbejde, og derfor skal bruge 16 lokaler. Det går.

Sammen med de 28 5-mds. kom en ung japansk pige, *Naoko Nakasone*, og hun skal blive her hele vinteren. Hun har i forvejen været i privat hjem i Thy og på Hammerum Husholdningsskole, og har således tilbragt 1 år i Danmark. Der er altså *146 elever på Ankerhus*, så man kan forstå, der er trængsel, når vi alle er samlede, men det er jo dejligt at se denne store flok af unge under uddannelse. – Ser vi frem til næste år med 3 klasser på seminariet, er det klart, at modernisering og udbygning bliver en nødvendighed. – Vi har jo planer liggende færdige for modernisering af Seminariekøkkenet, Modelkøkkenet og det gule Laboratorium. En ganske frisk henvendelse i ministeriet, giver os håb om, at disse arbejder kan påbegyndes til foråret. – –

Nedergaard har klaret vikariatet for mig (F. D.) på udmærket måde. Det er rart at vide, når man tænker på, at jeg senest til april 1966 afgiver forstanderhvervet. Men jeg er ganske enig med Nedergaard i, at moderniseringen af de

nævnte lokaler på seminariet er meget nødvendige og bør kunne påbegyndes inden april 1964. Dermed er vort lokaleproblem dog ikke løst. Vi mangler ydermere et auditorium, en spisesal i selvbetjeningsstil til 100 elever, et dertil svarende moderne institutionskøkken med køle- og fryseanlæg og i det mindste 12 elevværelser til. Der foreligger en skitse til dette projekt, som vor arkitekt kan arbejde videre med, så snart bestyrelsen giver grønt lys. Det kommer til at koste ca. 800.000 kr., men så skulle vi også være helt op to date.

Hvad Nordisk Husholdshøgskole – som den fællesnordiske husholdningsvidenskabelige uddannelse nu er døbt – angår, blev dens statutter stadfæstet ved det nordiske undervisningsministermøde i Reykjavik i juli og er altså en realitet. Svensk initiativ og samarbejdsevne fejrede i denne forbindelse underskrivningen med den triumf at påbegynde undervisningen på textillinjen ved Chalmers Tekniska Högskola i Gøteborg til september. Herom fortæller Nedergaard. Med de øvrige linjer ligger det tungt, men det ser dog ud til, at ernæringslinjen ved universitet i Oslo er sikret start senest september 1965. Det ville være beskæmmende for os danske, dersom vi ikke kunne etablere økonomilinjens ved Århus Universitet samtidig. Tekniklinjen er vi kørt fast med, og vi bliver måske nødt til at begynde helt forfra med dens planlægning. Svenskerne har foreslået oprettelse af en familiekundskabslinje, og styret har nedsat et udvalg til behandling af dette forslag. Husholdningsinspektør fru *Hanne Søndergård Madsen* repræsenterer de danske medlemmer af styret i dette udvalg. I øjeblikket ser det ud til, at Sverige stjæler billedet fra de øvrige nordiske lande. Hatten af for svenskerne, som både kan og vil. Jeg håber, det svenske initiativ må virke som katalysator både i Danmark og i Norge.

Undervisningsministeriets direktorat for ungdomsundervisningen har som fortryk udsendt »Bestemmelser vedrørende den almene ungdomsskoles kursus i moderne husførelse.« Bestemmelserne rummer ikke blot motivering og planer, men også anvisning på undervisningsmetoder, og en normalplan for lektionernes antal, varighed og indhold er anført. Den

anførte undervisning svarer til den tilsvarende i folkeskolens 8. og 9. klasse og kan afsluttes med en eksamen svarende til folkeskolens. Da en nærmere omtale af fortrykket naturligt hører hjemme i husholdningslærerindernes og skolekøkkenlærerindernes fagblade, skal jeg ikke her komme ind på det yderst interessante arbejde, men erindre om, at man såvel i aftenskolen som på husholdningsskolerne må etablere en undervisning, som bygger på, hvad der i henhold til de nævnte bestemmelser er gennemgået i ungdomsskolen eller i 8.-9. klasse for de elever, som hører til denne kategori. Det kan formentlig klares ved en gruppedelning af eleverne, men denne vil i mange tilfælde gøre en udvidelse af lærerpersonalet nødvendig, hvad der på husholdningsskolerne kan volde økonomiske vanskeligheder. Var det ikke snart på tide, at staten refunderede 85 % af lærerlønnen på husholdningsskolerne, ligesom tilfældet er på husholdningsseminarierne og de private folkeskoleseminarier? Forøvrigt er det ikke undervisningsministeriets husholdningsudvalg, men et andet sagkyndigt udvalg under direktoratet for ungdomsundervisningen, som har udarbejdet de nævnte bestemmelser. Man ville jo ikke drømme om at gå udenom husholdningsudvalget, når det drejer sig om bestemmelser om undervisningen på husholdningsskolerne eller husholdningsseminarierne. Også for efterskolernes husholdningsundervisning må bestemmelserne få konsekvenser.

Hvordan man egentlig har tænkt sig at skaffe kvalificeret lærerkraft til den vældige udvidelse af husholdningsundervisningens område og omfang i ungdomsskolen og i 8.-9. klasse gad jeg nok vide. Men det er vel en side af sagen, som de husholdningspædagogiske organisationer må tage op med undervisningsministeriet. Måske skulle man overveje at gennemføre relativt lange specialkurser i de for ældre husholdningslærerinder og skolekøkkenlærerinder nye fag, specielt vel de tekniske, boligen og familien. Men hvor er der plads og lærerkræfter til sådanne kursus? Kan de nødvendige bevillinger skaffes? Vil de for blot et decennium siden uddannede lærerinder og deres ældre kolleger afse tid og kræfter til deltagelse

i sådanne kursus? Eller vil man vælge den nemmeste udvej: at lade undervisningen i de nævnte fag være dilettantisk? Husholdningsseminarierne vil i alt fald ikke i de nærmeste år kunne dække efterspørgslen efter på disse områder kvalificerede lærerinder, og jeg tvivler meget på, at andre institutioner er i stand dertil. Nå, her kan vi kun gøre vort bedste med de elever, vi får. Resten må organisationerne og/eller staten tage sig af.

Lad mig slutte med at takke de mange gamle elever og andre gode venner, som har sendt mig venlige hilsener under min sygdom. Det har varmet mig om hjertet at få dem. Men jeg har fået et alvorligt skud for boven og vil i det kommende år søge at afvikle mine offentlige hverv udenfor seminariet, så vi kan slippe for at skifte heste i vadestedet. Og heldigvis har jeg da kvalificeret hjælp lige ved hånden. Som admiralen sagde: »Det er ikke nødvendigt at leve, men det er nødvendigt at sejle.«

Kammerherre Chr. Lüttichau in memoriam

Den 23. oktober kom kammerherre Chr. Lüttichau ulykkeligt af dage ved et vådeskud. Det betød et stort tab også for Ankerhus, i hvis bestyrelse han lige siden seminariet i 1939 blev en selvejende institution repræsenterede Det Kgl. Danske Landhusholdningsselskab. Det var beundringsværdigt, at han ved siden af at drive sit store gods Tjele kunne påtage sig en række vigtige hverv og alligevel få tid og kraft til overs til at interessere sig aktivt for vore sager. Sin datter Gudrun lod han uddanne til husholdningslærerinde på Ankerhus, og vi betragtede ham ligesåvel som en god ven som vi værdsatte hans indsats i institutionens bestyrelse. Vi vil savne hans kloge råd, hans praktiske sans, hans vide udsyn og hans rige lune. Kammerherre Chr. Lüttichau har indskrevet sit navn i Ankerhus' historie og hans minde vil leve og æres hos os.

Folmer Dam.

Sorø kommune og Ankerhus

Det er selvsagt en stor fordel for en institution som Ankerhus at møde velvilje hos byrådet og hos de kommunale institutioner. På den anden side bringer institutionen jo også mange penge – ca. 1 mill. kr. årlig – til byen. Heldigvis har vi et godt forhold til og samarbejde med de kommunale myndigheder. Dette samarbejde, som vi er meget glad ved, har i det forløbne år givet sig udslag på 3 væsentlige punkter:

1. Vore 8 mds. elever har fået tilladelse til på skift i små hold at være med ved arbejdet og undervisningen i den kommunale børnehave, hvad vi tillægger stor betydning. De kan her lære en hel del om børns opførelse, beskæftigelse og opdragelse, og det er måske lige så vigtigt som at lære spædbørnspleje på skolerne – det har man jo i hjemmene sundhedsplejerskerne til.
2. Peter Dams Bibliotek – vort skolebibliotek – indgår nu som en afdeling af Sorø kommunale bibliotek, hvad der medfører den fordel for os, at vi får et væsentligt tilskud til bogkøb fra staten og derfor langt bedre end før får vor bogbestand forøget og fornyet. Vor lærerinde fru *Else Hansen* har sammen med bibliotekar frk. *Ellen Marie Lassesen* udført et stort arbejde med katalogisering og omplacering af fagbiblioteket, så det nu passer ind i folkebibliotekernes standard. Torsdag d. 7. november blev nyordningen fejret ved et lille møde, hvori lærerstaben og repræsentanter for Sorø byråd deltog, og hvor de to ovennævnte redegjorde for nyordningen. På byrådets vegne overrakte købmand *Erik Larsen* biblioteket et Røde Kors Verdenskort i farver. Det er en tilfredsstillelse for os, at ordningen også giver lånere ved Sorø kommunebibliotek mulighed for at låne fagbøger fra Peter Dams bibliotek. Det er for fremtiden fru *Else Hansen*, der skal passe biblioteket og hjælpe eleverne til at bruge det, og der er nedsat et bogindkøbsudvalg, som skal fremkomme med forslag til de årlige bogkøb.
3. Vi har for 50 år udlejet et stykke jord bag regenshaven til Sorø kommune, som har opført en transformerstation. Til gengæld har vi fået status som storforbruger af elektricitet og derved opnået en strømpris for merforbruget, der er en økonomisk fordel ved den stadig fremadskridende elektrificering af skolen.

4. Fra gammel tid – 1914 – har vi haft et værdifuldt samarbejde – for os da – med det kommunale skolevæsen. Vore lærerindeelever har fået lov at lære skolekøkkenundervisning i folkeskolen ved parvis at være med ved undervisningen af de forskellige klasser og den kommunale ungdomsskole – et for os uundværligt arrangement, som vi er de lokale skolemyndigheder, skoleinspektøren og lærerne i skolekøkkenet meget taknemlige for. Til gengæld har vi i mange år afholdt den kommunale efterskoles kursus på Ankerhus, og under krigen lånte kommunen også skolelokaler til undervisning af en del af skolebørnene herude.

Vi håber, at dette gode samarbejde må fortsætte ud i fremtiden.

Det er rimeligt her også at takke Pedersborg og Sorterup-Ottestrup kommunalbestyrelser og skolekøkkenlærerinderne i de respektive skoler for tilladelsen til, at vore lærerindeelever også på centralskolerne i disse kommuner må være med til og lære af undervisningen. Vi får sikkert brug for samme velvilje frem gennem årene.

Elevmødet 1963

Og regnen, den regnede hver evige dag. Men til elevmødedagene d. 7. og 8. september fik vi det sædvanlige skønne sommervejr.

Da vore første gæster kom på Gl. Ankerhus lørdag eftermiddag, og hyggede sig ved kaffen i Mor Magda's stuer, var det lige vejr til en havevandring og en lille skovtur, inden de mange årgange mødte op kl. 18 med tog, rutebil eller i flunkende selvejere.

Snart er det et blandet kor af husholdningspiger, skolekøkken- og husholdningslærerinder, øvelsesskole – elever – unge og ældre, som det må være, når en skole har bestået i 61 år – og der skal snakkes meget, inden man i gymnastiksalen bydes på en meget fin underholdning – en botanisk kabaret, opfundet og instrueret af Gustav Nedergaard og opført af alle elevholdene kaldet »Floraen i digt og sang«.

Foruden det helt igennem lodige program, beundrede man den ualmindelige skønne udsmykning af scene og sal med havens og markens blomster.

Efter kaffen i auditorium I og II mellem levende lys og blomster, sluttede dagen i det frie med skønne sange til et fakkeltog, der dannede et anker på plænen. Traditionen tro var der søndag morgensang på plænen foran Gl. Ankerhus – i strålende sol – den eneste skygge der faldt over dagene var Folmer Dams sygdom, så man måtte undvære ham og fru Nico.

Glædeligt er det, at der nu er så god tilslutning til generalforsamlingen, hvor man hører om det sidste nye i skolens arbejde, om nye kurser, om den 3-årige uddannelse og optagelsesbetingelserne til denne m.m., som kan interessere tidligere elever.

Formanden Ingefred Jul Andersen talte om maleriet af Folmer Dam, som man glædede sig til skulle komme, og som skulle udføres for skolens skyld og modsvare maleriet af fru Lauridsen – også udføres af samme kunstner – maleren Stefan Viggo Pedersen.

Der blev aflagt fint regnskab og alle valg var genvalg.

Festmiddagen må jo desværre holdes to steder, i gymnasstiksal og legestue.

Frk. Tarp talte fornøjeligt om 40-års jubilarene »de 13« som var de første med 2-årig uddannelse.

Thea Rasmussen talte for alle jubilare, specielt for de 25-års skolekøkkenlærerinder, af hvilke en god flok var til stede – samt for bestyrerinde frk. Eli Laudrup, der nu i 20 år har virket på seminariet.

Af det spontane bifald hørtes hvor populær frk. Laudrup er.

Forstander frk. Mikkelsen, Silkeborg husholdningsskole, talte på de »13« vegne. De blev dimitteret på fru Lauridsens 50 års fødselsdag, d. 25. april 1923. Samme dag blev seminariets hovedbygning indviet, og de følte sig stolte over sammen med håndværkere og lærere at forære tårnuret til seminariebygningen. Talte om den glæde det var, når Mor Magda kom indenfor i Silkeborg lille juleaften på vej til sit hjem i Astrup, en god tradition og en dejlig oplevelse for skolen.

Mange taler og hilsner blev fremført og man sang Folmer Dams sange fra 1923 og 1938. – Gustav Nedergaard dirigerede – der var den rigtige Ankerhus-stemning.

Eftermiddagen gav et godt foredrag af Erik Skovmand, Kalø, »Afrikanere og danskere«, der sluttede med »der er kun een frihed – og den er alles«.

Yngste hold – 8-mds. – sang smukt til afsked – og to gode indholdsrige dage var forbi.

Året på Gl. Ankerhus

Årsberetningen må jo begynde, hvor den sidst sluttede, hvor man var godt igang med vinterholdet 62-63 — det sidste hold under den »gamle« ordning.

På afslutningsdagen kunne vi hejse flaget med tak for, at vi kunne tænke tilbage på en god vinter — takket være glade og interesserede elever og dygtige lærerinder.

En lille solstrålehistorie om en elevs indstilling. Faderen fortalte mig glad, at datteren havde sendt far og mor en buket blomster med tak for, at de havde givet hende dette kursus på Ankerhus. Ja, det var hyggeligt med de mange elevpåvarende, som havde lyst til at være med ved afslutningen, og ligeledes at elevforeningens formand frk. Juul Andersen og husholdningsinspektør fru Søndergård Madsen sammen med fru Pohl (vor lokale tilsynsførende) også fandt lejlighed dertil.

Rent tilfældigt fik jeg at vide, at flere af de unge piger efter endt skolegang havde taget et lille job for at tjene lidt til opholdet her. En havde været postbud, en stuepige på »Majorgården«, og af andre jobs kan nævnes: rulle roulader i stor stil, plukke æbler, stå i bagerforretning, hjælpe til i et stormagasin, i en bank, i et ismejeri, på en skotøjsfabrik m. m. Det var virkeligt morsomt at erfare.

I løbet af året beredte de unge piger os forskellige små oplevelser som f. eks. »Atomdemonstranten« ved vor kostumefest, som jeg sent skal glemme, ligeså lidt som Mariannes smukke farvetegning på den sorte tavle med motiv fra Selma Lagerlöfs »Juleroser«. Eller Luciapigerne, der spurgte, om der var andre end skolens beboere, de kunne glæde med et luciabesøg — og det blev til en oplevelse for såvel beboerne på hvilehjemmet som for de unge piger selv.

Jo, det var en rigtig vinter, også hvad vejret angik. Bodil Engmann glemmer nok ikke sin tur over Storebælt på »Holger Danske« i 4 timer. Rejsen fra Sorø til Odense varede fra 7 morgen til 9 aften.

Early Humles oldefar havde været bagermester i Sorø (jeg

husker tydeligt forretningen), og hendes bedstefar skrev et brev til hende, da hun var ankommet til Ankerhus. Det er et morsomt kulturbillede fra det ældre Sorø.

Nå ja, man får mange oplevelser i tilgift mellem år og dag ved at træffe de mange, der kommer i berøring med skolen. På en af vore ture fik vi lov at se indenfor på Antvorskov Højskole. Forstander Nissen fortalte om den danske folkehøjskole, og man glædede sig over, at pigerne fik den oplevelse med.

Og så oprandt maj 1963, hvor den ny ordning skulle træde i kraft også på undervisningens område. De unge piger, der mødte til kurset, vil antagelig en gang med tiden indrulleres i de historiske holds række som de første i et nyt afsnit af Ankerhus' historie.

Det blev både for elever og lærere en bevæget sommer — de mange forskellige lokaler, hvor der blev undervist, og de mange forskellige lærerkræfter. Det blev på mange måder en lærerig sommer — en elevfader sagde ganske uopfordret en dag, han så indenfor, at hans datter fik lært noget — det kan jo ikke andet end glæde et »skolehjerte« og give styrke til at fortsætte.

De mennesker, eleverne gennem undervisningen kommer i kontakt med, giver jo noget af sig selv, som også har sin store værdi.

Vi foreholder af og til eleverne at:

»Når hver sin pligt ret gøre vil,
så står det godt i huset til.«

Og det er jo heller ikke uden værdi sommetider at gøre lidt mere, end pligten byder, uden at snakke for meget om det. Der er grund til at takke »sommerpigerne«, fordi de indbyrdes var så hjælpsomme. Her har jeg lyst til at citere en præst i Sønderjylland, som har sammenlignet ungdomstiden med en dugperle.

Præsten sagde, at man havde sammenlignet ungdommen med mangt og meget — men intet syntes ham at være så rammende som netop sammenligningen med en dugperle.

For det første eksisterer dugperlen (ungdomstiden) kun en ganske kort tid — men i denne tid lykkes det dugperlen at bestemme planters og dyrs levevilkår den følgende dag. Dens fugtighed og friskhed er bestemmende for hele den næste dag — det fremtidige liv.

For det andet er dugperlen lige smuk, hvadenten den sidder på det fattige strå eller den rigeste blomst.

Som tredje grund anførtes, at dugperlen uhyre let kan knuses — og for det fjerde kan anføres, at dugperlen i sig selv ingen skønhed har. Først solen får dagslyset til at brydes i perlen.

Ved Karen Simonsens hjælp fremførte eleverne St. Hans-aften noget af Sønderjyllands historie i forskellige optrin med sang og recitationer. Det var meget smukt udført — bl. a. at se dronning Dagmar komme sejlene over Pedersborg sø og stige i land nede på engen. Det var ligefrem betagende.

Sommertiden og vintertiden bringer jo hver sit ind i skolelivet.

Da fru Eriksen i maj blev 70 år, var det mig en stor glæde at så mange af hendes slægt og venner havde lyst og tid til at komme til Ankerhus for at fejre hende — specielt at hendes stoute bror Losse fra Amerika kom med. Jeg ville gerne, at hendes slægt skulle få et indtryk af, hvad hun har betydet for mig personligt og for mine elever på skolen og sige tak for ubrydeligt venskab i over 40 år og for den hjælp, hun var også for fru Lauridsen i hendes sidste år.

Jo, tiden går. »Børnehaven« – Marie Andersen – har passeret de 75, og moster Ingeborg fra Kjellerup – havebrugslærerinde på Ankerhus fra skolens første år – kom sine 85 år tiltrods frisk og frejdig på et lille besøg – også for at hilse på Birgit, hendes sønedatter, som er på 8 mds. kursus.

Da de 5 mds. elever kom hjem fra sommerferien, var der liv i huset – det første hold 8 mds. elever var ankommet og i fuldt sving. De har, når dette skrives, været her ca. den halve tid. De var for alvor noget nyt, og alle gode kræfter blev i den anledning mobiliseret. Da der ikke var værelseplads på Gl. Ankerhus til dem alle, måtte 8 af dem installeres på

»Regensen« under Karen Simonsens vinge. De 8 mds. elever er en tak yngre (16-18 år), end vi på husholdningsskolen plejer at have dem, så visse ændringer i undervisningen må der jo blive, men vi håber, det må lykkes at bibringe de unge piger både lyst til og interesse for den huslige side af tilværelsen. For de fleste var Ankerhus – og en husholdningsskole – nok et næsten ukendt begreb, så der var sikkert meget helt fremmed for dem, der skulle tages stilling til på flere områder.

3die november rykkede atter et hold 5 mds. vinterpiger ind, og dermed er et nyt kapitel begyndt i året 1963, et kapitel, som vi kan fortsætte til næste år.

Margaret Lauridsen.

X internationale kongres for husholdningsundervisning

De fleste af læserne har sikkert set referatet fra kongressen for husholdningsundervisning i Paris i »Husholdningslærerindens« og derigennem fået et udmærket indtryk af hele kongressen.

Jeg vil gerne som menig deltager kort fortælle om personlige indtryk fra turen til Paris.

Mange af de danske deltagere havde i marts været samlet til et møde i København, som den danske nationalkomite arrangerede. Vi blev der orienteret om tidligere kongresser og tilrettelæggelsen af denne kongres. Desuden fik vi i små grupper gennemdrøftet den rapport, der blev sendt til kongressen her fra Danmark om emnerne: Ernæring, Familien og Boligen. For mig betød denne orientering, at kongressen ikke virkede så forvirrende, som den måske ellers ville have gjort. Da vi kom til arbejdet i de små grupper, var det også en hjælp, at man i forvejen havde beskæftiget sig med stoffet. I den gruppe, jeg var i, var der kun få skandinaver, så alle måtte være aktive.

Vi havde i gruppen en meget energisk leder, der forstod at holde os til emnet. Den sidste dag sagde hun: »Det er

rigtigt, at det ikke betyder ret meget, hvad den enkelte husholdningslærerinde mener og siger, men hvis vi står sammen om en sag, er der ingen grund til at tro, at vi ikke også skulle blive hørt«.

Måske er de fleste af os lidt for tilbøjelige til at glemme det.

Efter indmeldelsen til kongressen var vi blevet spurgt, om vi var interesserede i at være gæster i et fransk hjem en aften, mange havde naturligvis svaret ja. Jeg blev sammen med en del andre inviteret en aften på restauration af en fransk kvindesammenslutning. Vi var alle lidt trætte den aften og vel nok lidt skuffede over ikke at få et fransk hjem at se, men vore værter var livlige og charmerende. Aftenen blev en succes, Diverse sprogvanskeligheder aftog i trit med den rødvin, vi indtog.

En anden aften havde danskerne arrangeret en lille sammenkomst i Det danske Hus. Alle, der ønskede det, kunne invitere en gæst med. Det blev en meget hyggelig aften. Det var morsomt at være en slags vært i så smukke omgivelser i Paris, og jeg tror, vore gæster, der kom fra vidt forskellige lande, nød det. Også dette lille arrangement skylder vi nationalkomiteen tak for.

Når jeg tænker tilbage på de 8 dage i Paris, er det kun med glæde. Det var strengt, måske nok mest fordi det var så varmt, men det var indholdsrige dage. Det faglige udbytte var ikke så stort, men det var morsomt at drøfte arbejdet med kolleger fra andre lande. Det luner svært i dagligt arbejde at tænke på hvor mange, der tumler med de samme problemer og endnu større problemer, end vi gør.

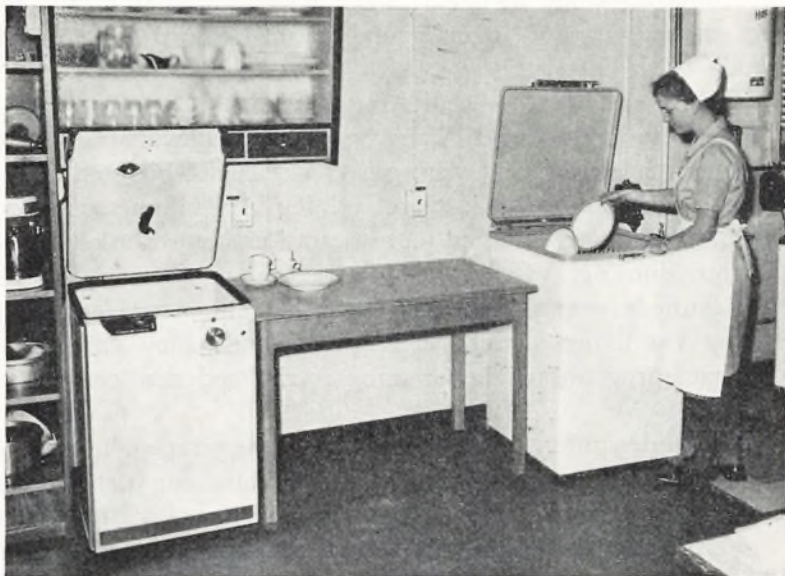
Jeg kan kun anbefale, at man, når man tilrettelægger ferierne for de kommende år, også har disse kongresser i tankerne.

K. Laursen.

Magdalene Lauridsens fond

Med indgåede bidrag til fonden samt renter og udbytte i 1962 balancerer regnskabet pr. 31/12 1962 med kr. 42.783,52.

Mekaniseringen har nået opvasken

Øvelsesskoleelev Inge Ejby benytter en af de to automatiske opvaskemaskiner

Vi har jo i de senere år oplevet, hvordan mekaniseringen i husholdningen er skredet frem. Fra støvsuger og vaske-maskine er udviklingen skredet frem til det moderne komfur, køleskab og frostbox i snart alle danske hjem. Hertil kommer rationalisering og modernisering af talrige køkkener, således at man får gode arbejdspladser og god beliggenhed i forhold til husets øvrige rum.

Det sidste skridt i retning af at erstatte »hushjælpen« helt med mekanik, er *opvaskens mekanisering*.

Ganske vist kan man ikke sige, at den daglige opvask er strengt arbejde, således som vask af tøj og visse rengøringsarbejder, men det tager tid — ifølge svenske undersøgelser 20 % af husmoderens tid. Desuden viste disse svenske undersøgelser, at husmødre bedømte opvask som »ret kedeligt«.

Kan opvasken mekaniseres i private hjem?

Dette at »vaske op« er jo en ret kompliceret proces, fordi

der er så mange slags *snavs* og så meget forskelligt *service*, dette snavs sidder på.

Derfor bliver spørgsmålet om mekanisk opvask et spørgsmål om at sprøjte varmt vand på servicet med stor kraft og fra alle tænkelige vinkler samt anvendelse af et *specielt opvaskemiddel*.

Maskinerne er forsynet med en kraftig pumpe, der gennem dysehuller i en roterende propelarm sprøjter vand på servicet under skylle- og vaskeprocessen. I alle husholdningsmodellerne står servicet stille under processen i modsætning til større maskintyper, hvor det stilles i kurve, der roterer.

Det største problem har imidlertid vist sig at være opvaskemidlet — særlig i forbindelse med vort danske *kalk-* og *jernholdige* vand. Man kan vist godt sige, at det har været på dette punkt, man har mødt de største vanskeligheder. Imidlertid ser det ud til, at den kemiske industri nu har løst dette problem og fremstillet vaskemidler med alle de egenskaber, som kræves til formålet. Det må *ikke* skumme, det *skal* være fedtopløsende, det skal opløse *farvestoffer* fra kaffe og the, det skal betinge »dråbefrit« afløb fra servicet — helst også fra alle kroge og hulrum — og sikre hurtig tørring. Alle disse egenskaber kan forenes, men det siger sig selv, at man *ikke* kan anvende *almindelige* opvaskemidler og ej heller vaskemidler til tøjvask.

Hvilke maskintyper findes?

Der findes på markedet både *automatiske* og *ikke-automatiske* opvaskemaskiner. Forskellen er stort set den, at de automatiske maskiner, der har lang vasketid — ofte $\frac{1}{2}$ time eller mere — klarer hele processen uden indgreb og uden andet forarbejde end fjernelse af affald som ben o. lign., medens de ikke-automatiske har kort behandlingstid, få minutter, men til gengæld skal de overvåges hele tiden, og de tørrer heller ikke servicet efter skylning. Ofte er de ikke-automatiske maskiners kapacitet mindre end de automatiske maskiners.

Dernæst må man gøre sig klart, at der skelnes imellem *husholdningsmodeller* og *institutionsmodeller*, og forskellen er den, at en husholdningsmodel maksimalt kan *tage opvasken fra 5-7*

personer, medens der kan fås institutionsmodeller med næsten ubegrænset kapacitet.

Javist, men man kan vel vaske 2 gange på husholdningsmodellen, hvis man er en husstand på 7 personer? Det *kan man*, men man må her erindre, at en sådan maskines »behandlingstid« ofte er *tre kvarter*, og derfor bliver det jo ret upraktisk, rent tidsmæssigt.

Hvordan har maskinerne klaret sig under danske forhold?

Husholdningsrådet har afprøvet 8 automatiske og 2 ikke-automatiske opvaskemaskiner, og forsøgene er udført på den måde, at man har udvalgt et standardservice, svarende til opvask fra middag med 5 personer. Dette service blev tilsmudset med havregrød, kaffe, kartoffelstuvning og -mos med fedt samt æg og læbestift. Disse tilsmudsninger fik lov til at stå og tørre $\frac{1}{2}$ time, inden det kom i opvaskemaskinen.

Efter opvasken blev resultatet bedømt ensartet, og hver maskine fik tildelt points efter en særlig skala.

Resultatet af prøverne kan bedst ses af søjlerne på fig. 1. Det ses, at der er nogen forskel på de enkelte maskiners effektivitet, men det må bemærkes, at det i virkeligheden er *små forskelle*, og sammenlignet med almindelig håndopvask vil alle maskiner vise sig at arbejde tilfredsstillende.

Et par af maskinerne havde et lidt uheldigt vaskeprogram, nemlig Dishmaster og Disken, og disse to maskiner klarede sig derfor i første omgang ret dårligt, men ved at forbedre programmet, kunne man opnå et tilfredsstillende resultat. Dette forhold viser meget klart, at *rigtig brug* af maskinerne spiller en meget større rolle end små, tekniske forskelle i konstruktionen.

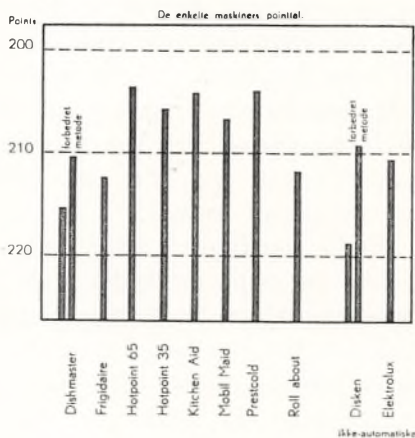

Fig. 1

Med hensyn til de enkelte maskiners vaskeprogram og egen-skaber iøvrigt vil det føre for vidt i denne artikel at beskrive, og de særligt interesserede kan varmt anbefales at rekvirere resultaterne fra Husholdningsrådet og deri studere enkeltheder.

Lidt om opvaskens økonomi.

Jeg vil tro, at de fleste af årsskriftets læsere har en fornemmelse af, at det ikke er nogen billig spøg at købe opvaskemaskine, at mekanisere opvasken. Lad os se lidt på, hvordan det ser ud bedømt efter reelle tal.

De fleste automatiske opvaskemaskiners pris ligger omkring 3000 kr., der er nogle, der er lidt billigere, og andre, der koster helt op til 5000 kr., men i gennemsnit skal man kalkulere med 3000 kr.

Dette vil betyde, at man alene i renter, afdrag og reparationer skal regne med en udgift på *mindst 400 kr. om året.*

Hertil kommer naturligvis udgifter til *opvaskemiddel og varmt vand.* Da de nye opvaskemidler, der egner sig til brug i disse maskiner er ret dyre — ca. 6 kr./kg — spiller det en stor rolle, hvor meget den enkelte maskine bruger pr. opvask. Varmt vand koster også penge, og da en del af maskinerne er forsynet med elektrisk varmelegeme, vil det være realistisk at beregne udgiften til varmt vand på grundlag af en el-pris på 12 øre pr. kilowatttime.

Husholdningsrådet har foretaget en sådan beregning, hvori er medtaget de variable udgifter, og man er kommet til følgende *udgifter til opvask:*

Automatiske:

Dishmaster	39-44 øre
Frigidaire	84 »
Hotpoint	91 »
Kitchen Aid	84 »
Mobile Maid. (Ankerhus)	63 »
Prestcold. (Ankerhus)	97 »
Roll About	48 »

Ikke automatiske:

Disker	27 øre
Elektrolux	27 »

Det ses af tabellen, at der er stor forskel på de enkelte maskiners forbrug af »driftsmidler«, idet de anførte beløb jo udgør udgift til vaskemiddel, vand og elektricitet. Og så må man jo erindre, at den reelle udgift til opvaskemaskinen vil bestå af ovennævnte beløb pr. opvask + de tidligere nævnte ca. 400 kr. pr. år som faste udgifter.

Hvordan er økonomien i forhold til håndopvask?

Dette spørgsmål kan først besvares, når man er enige om, hvad der skal forstås ved håndopvask. Er det efter metoden afskylning og vask i en lille plastbalje, eller er det afskylning under rindende, varmt vand og derefter opvask i en ret stor stålvaske?

Der er nemlig stor forskel på udgiften til håndopvask, om man bruger den ene eller den anden af de skitserede fremgangsmåder. Det kan således nævnes, at forsøg viser, at udgiften til håndopvask af samme standardopvask som anvendt ved afprøvningen af maskinerne, nemlig service fra 5 personer, beløber sig til 12 øre pr. vask, når man benytter balje, og 30 øre, når man benytter »rindende vand«-metoden, og så udgør ovennævnte beløb kun udgifterne til vand, — lægger vi hertil 2–3 øre til opvaskemiddel, har vi den reelle udgift til håndopvasken.

Man må derfor konstatere, at udgiften til vand og vaske-middel i de fleste tilfælde vil *fordobles* ved brug af automatisk opvaskemaskine, og hertil kommer som tidligere nævnt de faste omkostninger.

Disse ret store omkostninger må naturligvis ses i belysning af de fordele, man opnår ved brug af opvaskemaskine.

Hvad er så fordelene ved mekanisk opvask?

Tidsmæssig fordel kan der blive tale om ved fornuftig brug og planlægning, idet den tid der før gik til selve *opvasken* og *aftørringen*, nu overtages af maskinen, og såfremt man så lader servicet stå i maskinen, til det skal benyttes igen, vindes der her tid.

Hygiejnisk set kan man roligt sige, at der opnås en ret betydelig fordel, idet man opnår bedre afskylning og højere

temperatur i maskinen end ved håndopvask — og det er måske tiltrængt?

Psykologisk set er maskinen måske fordelagtig for mange for hvem opvasken står som en daglig plage, men jeg må slutte med at fastslå, at selv om det nu teknisk er gennemførligt at mekanisere opvasken med tilfredsstillende resultat, så er det ret dyrt at gøre det. Og dog — alt er relativt. Lad os sige, at det koster 3–3,50 kr. at holde opvaskemaskine — det er det samme som 15 cigaretter pr. dag, og det er jo ikke engang til konehjælp i *een time*.

I det forløbne år har vi på seminariet fået anskaffet 2 automatiske husholdningsmodeller, og de er placeret i demonstrationslokalet, som billedet ved artiklens indledning viser.

Disse maskiner indgår i elevøvelserne, men det må her bemærkes, at det er svært at få eleverne til at benytte maskinerne i det daglige! »Vi kan gøre det meget hurtigere med håndkraft«, siger de — men de er jo også så mange om det!

Gustav Nedergaard.

2 studierejser til nordiske lande

I forbindelse med nyordningen ved overgangen til den 3-årige uddannelse blev der mulighed for, at lærerne holdvis kunne få tid til en studietur.

Blandt de første, der fik lov at drage ud, var Ester Pedersen og undertegnede. Jeg havde fået valget mellem 2 steder her i landet og Stockholm, og jeg valgte det sidste. Rektor Folmer Dam havde gennem Kungl. Skolöverstyrelsen formidlet adgang til både skolköksseminariet og Konsumentinstituttets afdeling for undersøgelse af vaskemaskiner, midler og metoder, samt konsumentets plastafdeling.

Søndag d. 6. maj ankom jeg til Stockholm, og d. 7. maj skulle jeg henvende mig på Kungl. Skolöverstyrelsens kontor, og her gennemgik frk. Ebba Virgin og fru Märta v. Krusenstjerna planen for mit ophold, og $\frac{1}{2}$ time senere befandt jeg mig i bil på vej ud i landdistrikterne sammen med en skolköksinspektør. Jeg så adskillige skoler, fra gamle og primitive

til hyper-moderne, men alle med børneundervisning både for piger og drenge.

Samme eftermiddag skulle jeg møde på seminariet, hvor lederen af vaskeafdelingen fru Vivika Sandeberg stod parat til at tage imod og sætte mig ind i planen for de kommende uger. — De fleste dage lå vaskeundervisningen om eftermiddagen fra kl. 13–18, så formiddagen blev anvendt på alm. skolekøkkenundervisning i Stockholms mange moderne skoler og besøg forskellige steder bl. a. på den nye, store Yrkeskole, hvor eleverne direkte kan oplæres til bestemte fag, f. eks. fly-værtinder. Også på denne skole en stor vaskeafdeling, hvor der uddannedes strygere — overalt lækre, moderne maskiner.

Det var morsomt indenfor vaskens område at se, hvor nær arbejdsvilkårene og metoderne både praktisk og teoretisk ligger som hos os.

Jeg var 3 uger på seminariet og dernæst 3 uger på Konsumentsinstituttets vaskeafdeling. Jeg fulgte undersøgelser af vaskemaskiner, hørte og læste om de mange vaskeforsøg, og en metode, som blev særlig anbefalet, har jeg haft megen glæde af at anvende hos os selv. Bedømmelse af selve vaske-tøjet var en interessant afdeling, men da disse forsøg strækker sig over meget lang tid, fik jeg kun et indblik i den men så ikke det endelige resultat. Man bliver aldrig træt af at se og høre om slige forsøg. Jeg var glad for opholdet begge steder; på seminariet kunne et andet tidspunkt have været bedre, da jeg var der, lige før ferien satte ind, men det kunne nu ikke være anderledes, og jeg var meget glad for turen til Stockholm.

K. Buckhøj.

Med få ord at fortælle om en 2 mdr.s studierejse er faktisk en vanskelig opgave. Det kan næsten kun blive til en opremsning af navne på de skoler, der så venligt tog imod mig og gav mig et indblik i undervisningen, til trods for, at tidspunktet ikke var særlig belejligt.

Alle vegne blev jeg modtaget med så megen venlighed, at turen foruden at være lærerig og interessant også blev en stor oplevelse for mig.

Turen gik til Sverige, Norge og Finland og varede fra 1. maj til 6. juli. I Sverige var jeg i ca. 14 dage på Fackskolan för Huslig Ekonomi, Upsala, og senere en uge i Stockholm med besøg på bl. a. Husholdningsseminariet, Maria

Husmoderskole, Yrresskolen og Konsumentinstituttet. I Norge var jeg i godt 14 dage på Statens Lærerskole i Husstell, Stabekk, og derefter en uge på Buskerud fylkes husmoderskole, Lier.

Elever på Lanthushållsseminariet »Brogård«

Herfra gik turen via Stockholm til Helsingfors, hvor fru Palsanen havde lagt en meget interessant rejseplan for mig med besøg på finske husholdningsskoler. Første sted var Korsholm Husmoderskole, Vasa. Herpå med jernbane til Rovaniemi med ophold på husholdningsinstituttet og videre til Kittilä Husmoderskole ca. 150 km NV for Rovaniemi.

Aldrig skal jeg glemme disse dage i Finland, hvor jeg blev mødt med en enestående venlighed. Ikke alene var det interessant at se skolerne, der alle var nye, store og smukt indrettede med tilknyttet børnehjem og landbrug, men man gjorde desuden alt for, at jeg skulle se så meget af naturen og livet deroppe som muligt — tog mig med på besøg på finske gårde, på fjeldet, til polarcirklen og naturligvis i badstue. Og som en ekstra oplevelse fik jeg set midnattsolen i al dens skønhed. Fra Rovaniemi med fly til Helsingfors, hvor jeg fik lejlighed til at se husholdningsseminariet samt det svensksprogede husholdningsseminarium Högvalla ca. 50 km uden for Helsingfors. Hermed var rejsen slut og jeg kom hjem igen en stor oplevelse rigere.

Ester Pedersen.

En studierejse syd på

Det er vist ikke helt forkert, når jeg syntes at have været ualmindelig heldig, da jeg fik foreslået landene Schweiz, Østrig og Vesttyskland til min studierejse i sommeren 1963.

Formålet med denne rejse var at sammenligne undervisningen på husholdningsskolerne — husholdningsseminarierne m. m. i disse lande og undervisningen på de tilsvarende skoler herhjemme.

Rektor Folmer Dam havde ved henvendelse til husholdningsinspektøren i Bern og forstander dr. Michaelis på Staatliche Handel- und Gewerbeschule für Mädchen i Rheydt, Vesttyskland, fået tilrettelagt en studieplan for mig i begge disse lande, medens jeg selv gennem forskellige forbindelser fik tilrettelagt studierejsen i Østrig. — I 2 måneder var jeg på studier.

Jeg begyndte i Schweiz og bør vist først lige tilføje, at undervisningen indenfor husholdningsområdet i dette land er individuel for hver enkelt kanton, og de fleste af landets 25 kantoner har f. eks. således hver sit husholdningsseminarium.

Således tog husholdningslærerindeuddannelsen i Bern 4 år, i Baldegg ved Luzern 3 år og i Zürich 2 år. På seminarierne i Bern og Zürich var jeg så heldig at kunne bo på skolen.

Foruden seminarierne besøgte jeg husholdningsskoler både i by og på land og landbrugsskoler med husholdningsundervisning i 5 mdr. om sommeren ligesom her i landet.

Også det schweitziske »husholdningsråd« i Zürich var interessant at se.

Fra Baldegg ved Luzern lykkedes det også at komme med lærerinden for øvelsesskolen og nogle elever i et par skolekøkkener til undervisningsøvelser med forskellige klasser.

I Østrig blev min studieplan tilrettelagt fra undervisningsministeriet i Wien, hvor jeg efter aftale skulle melde mig straks efter min ankomst til landet. I Østrig havde jeg lejlighed til at overvære undervisningen i barneskolen, på husholdningsskoler — de østrigske »mittelschule«, som husholdningseleverne er på i 4 år — og hvorfra de afslutter med en »fachmatura« inden man fra alle de 4 østrigske »mittelschulen« samles på seminariet i Wien, og hvorfra de så efter 1 års ophold dér slutter med undervisningsøvelser og pædagogik i de forskellige fag. I Østrig var jeg også med en husholdningskonsulent rundt i hendes virkeområde — i undervisningskøkkener, hos husmødre, på gårde o.s.v.

I både Schweitz og Østrig var fagene håndarbejde og havebrug store fag — i Østrig også gårdbrug.

Lærerindeeleverne kunne komme på seminarierne, når de var fyldt 16 år — men skulle så forud have været 2 år i huset, udenfor hjemmet, hos en husmor, der forud havde aflagt en ret streng diplomprøve, før de måtte tage disse lærerindeelever i lære. Inden eleverne blev optaget på seminarierne, skulle de 2–3 måneder før seminarierne startede, aflægge optagelsesprøve på seminarierne både i praktiske og teoretiske fag.

Den tyske skole i Rheydt, hvor jeg boede i 3 uger, var en fagskole, hvor man nærmest uddannede firma- og erhvervs-konsulenter. Her var læretiden 3 år.

Skulle man prøve at drage en sammenligning mellem uddannelsen i disse lande og hos os her i Danmark vil jeg mene, at vi har meget tilfælles. På det teoretiske område tror jeg, vi står temmelig ens, men vore elever på det praktiske område er temmelig langt bagefter. Der er sikkert ikke spor tvivl om, at den elev, der magter det praktiske arbejde, meget lettere forstår at udnytte den teori, der knytter sig til de huslige fag, og derfor vil stå meget mere sikker og fri i sin gerning.

Overalt viste både elever og lærerinder overordentlig stor gæstfrihed og forståelse, så ved siden af studierejsen blev turen, takket være alle disse søde og flinke mennesker, man kom til at kende, en uforglemmelig oplevelse — og ikke mindst i Østrig og Schweitz. Og naturen kan vel nok beskrives, men bedst er det som bekendt selv at kunne opleve den.

Mary Sibbern.

**Næste årsmøde i elevforeningen afholdes lørdag d. 5te og
søndag d. 6te september 1964**

Lidt skolekøkkensnak — og en hjertelig tak

Det var fru Lauridsens skyld alt sammen. —

Nej, ikke det hele, — min interesse for det, der hører arbejdet i et hjem til, har jeg arvet fra min mor. Hun kunne være blevet en strålende husholdningslærerinde med sin utrættelige vilje og evne til selv at lære og vide besked og til at lære fra sig igen.

Hun var f. eks. til kursus på Beder Havebrugsskole for at lære henkogning i århundredets begyndelse, og hun fik som medlem af det første kommunalråd, hvor kvinder kunne indvælges, oprettet eftermiddagskursus i husgerning for unge piger — jeg tror i 1916 — med en husholdningslærerinde fra Ankerhus som leder. Hun fulgte med og prøvede nye opskrifter, til hun var over 90, og vidste besked så godt som nogen professionel!

Mor gav mig et par ord med på vejen, da jeg skulle giftes — og jeg kan høre dem endnu: »Du må aldrig sky nogen anstrengelse for at få daglig mad til at smage godt, du skal aldrig være bange for at prøve noget nyt og brug så for resten din forstand, så går det nok.«

Min mor var altså baggrunden, men at jeg blev Ankerhus'er med liv og sjæl, var fru Lauridsens skyld, og jeg er hende dybt taknemlig, fordi hun turde bede mig — som godt 40-årig — tage en uddannelse og blive medarbejder.

Det var naturligt for mig som eksamineret lærerinde at tage årskursus til skolekøkkenlærerinde, men i flere år fortrød jeg, at jeg ikke havde brugt to år, ikke for huslærerindetitlens skyld, men for at have haft en mere omfattende uddannelse.

1937 blev loven om en 2-årig obligatorisk skolekøkkenundervisning i barneskolen vedtaget. Fru Lauridsen var på det tidspunkt ministeriets konsulent og tilsynsførende ved skolekøkkener på landet. Hele denne sag havde hendes varme interesse, lå hende meget på sinde, fordi hun forstod, hvor stor værdi dette lovkompleks kunne få for fremtiden og til-

lige, hvor uhyre vigtet det var, at arbejde med at få det ført ud i livet kunne lykkes. At krigen så hurtigt skulle sinke skolebyggeri og dermed skolekøkkenundervisning i mange år, vidste ingen dengang.

Det faldt i min lod at være med til drøftelser af alle disse problemer, det var en meget stor oplevelse og – det tør jeg vist godt sige nu så mange år efter – også et stort arbejde, og jeg fik derved indblik i mangt og meget, som kom mig til gode i min undervisning.

Det var vist nok en fordel for mig, at jeg hom helt udefra, så tingene og opgaverne med nye øjne uden at være bundet af traditioner og bestemte former og med mine erfaringer for undervisning i andre fag som ballast.

Som medlem af et lærerkollegium, hvor alle var specialister hver på sit felt, var det selvfølgelig nødvendigt, at jeg selv måtte øge min viden og prøve at »følge med« så godt, jeg kunne.

Alt dette hjalp mig igennem de første år, hvor jeg prøvede mig frem for at finde en fast form i min undervisning i barne- og ungdomsskolen, og hvor jeg fik fornemmelsen af, hvad folkeskolens 6. og 7. klasse på de år kan nå gennem en systematisk og fremadskridende undervisning.

De kan nå at lære slet ikke så lidt, ikke mindst fordi skolekøkkenfagene for de allerfleste piger er lystbetonede. Men for at det skal lykkes, må hver eneste lektion være gennemarbejdet og forberedt i alle detaljer, så arbejdet kan nås.

Hver aldersgruppe har sin måde at reagere på, også hvad husgerning angår, og jeg er sikker på, at mange vil være enige med mig i mine erfaringer.

6. klasse kommer med store forventninger og vældig arbejdslyst. Alt er nyt og spændende som for en syvårig i 1. klasse, derfor gælder det om at få eleverne hurtigst muligt i gang med at bestille noget. De er store piger på 12–13 år og har masser af energi til både at arbejde og høre efter. De synes, det er sjovt at gøre rent og holde orden, de kan lide at få rigtig besked om, hvad protein og vitaminer og alle de andre stoffer, som de kender af navn, er for noget.

De elsker at finde billeder og slogans til deres arbejdshefter o. s. v.

Det er synd og skam, at lektionstiden i 6. klasse de fleste steder nu er skåret ned til 2 timer, fordi en grundig og ikke forjaget undervisning det første år er en uvurderlig hjælp senere.

7. klasses piger er anderledes. Og nu gælder det om at imødekomme deres lyst til selv at præstere noget. Derfor bør 7. klasse være det år, hvor det skal gå løs med at lave mad, at bage, at konservere o. s. v. De vil gerne klare skriftlige opgaver, have prøver, invitere gæster, kort sagt: opvise resultater. Og jeg tror, at skolekøkkentimerne for de tit skoletrætte og problemfyldte 14-års piger kan blive ugens oase, hvor de glemmer sig selv og bliver frie og glade.

Eleverne i folkeskolens 8.-9. klasser og de tilsvarende år-gange i andre skoleformer er ved at blive voksne. Det er i hvert fald klogt at behandle dem som voksne piger. De skal godtages som mennesker, have lejlighed til at snakke med og snakke ud. De skal have en saglig begrundelse af det, man gerne vil lære dem, de skal lære at sammenligne og vurdere, de skal forstå, at ting kan gøres på mere end een måde, – hvor skulle fremskridtene ellers komme fra. – De skal engageres i deres fremtid som koner, selvom det ikke må siges direkte.

Der er spørgsmål og opgaver nok at tage fat på, og på disse alderstrin er eleverne i almindelighed nemme, ligevægtige og lydhøre.

Det er en ansvarsfuld og dejlig gerning at være lærer, lige meget hvilke fagområder det gælder. Men jeg har altid følt, at de nyttigste og morsomste fag, jeg fik at arbejde med, er dem, vi praktiserer i skolekøkkenet. Og enten vi er husholdnings- eller skolekøkkenlærere har vi samme mål og kan hjælpe hinanden med at nå dem.

Jeg vil gerne slutte disse linier med en hjertelig tak til rektor Dam for gode arbejdsår og frie arbejdsår.

Tak til alle kolleger for samarbejde og venskab. Tak til skolekøkkenlærerinde- og husholdningslærerindeelever og til søde 5-måneders for god vilje og venlighed og tak til alle små

og store piger i barne- ungdoms- og aftenskolen, drengene ikke at forglemme.

Det har været 25 rige år, og jeg har aldrig fortrudt, at jeg hin forårsdag i 1937 sagde ja til Mor Magda, hende jeg skylder den største tak.

Og så ønsker jeg Dem alle en glædelig jul.

Inger Marie Guld.

For husholdningsseminariet Ankerhus var det et stort tab at miste fru Guld som lærerinde i skolekøkkenundervisning, da hun på grund af alder og svigtende syn trak sig tilbage og senere flyttede til Herning med sin mand. Inger Marie Guld bliver ikke nem at erstatte, og både seminariet og alle de ca. 1000 husholdningslærerinder og vel 200 skolekøkkenlærerinder hun i de 26 år på Ankerhus har inspireret og oplært til en lystbetonet og velorganiseret undervisning i skolekøkkener er hende dybt taknemlige og erindrer hendes menneskelige forståelse og glade sind med glæde. Som kollega var fru Guld altid loyal, aktiv og inspirerende, og som næstformand for Danmarks Skolekøkkenlærerindeforening gennem mange år ydede hun alle husholdningspædagoger en udmærket tjeneste. Også ved udarbejdelsen af små lærebøger og arbejdshefter til brug ved skolekøkkenundervisningen øvede hun en værdifuld indsats.

Tak, kære fru Guld.

Folmer Dam – for det ganske Ankerhus.

Noter og nyt

Først på sommeren lykkedes det os endelig at få det store kælderlokale i vor sidste nybygning indrettet til undervisning i husligt arbejde. Egentlig var det meningen, at det skulle indrettes til undervisning i praktisk bolig-lære, men vi opdagede, at det var for lille til det formål, men velegnet til husligt arbejdes forevisninger m. m. Se billedet i billedbladene og glæd jer med frk. Laudrup.

Undervisningsministeriet har bevilget os penge til tre fine mikroskoper, hårdt tiltrængte til mikrobiologi og tekstillære. Tak, ministerium.

Truelser har fået et fint, nyt plasticskelet, 1ste års til megen nytte og glæde.

Hjemvendt fra Århus er familien Nedergaard igen flyttet ind på »Skovhytten«. Kirsten, 7 og Henrik 5 år pynter svært i landskabet. Kirsten går i skole, Henrik er nok lidt af en vildbasse på sin egen stiltfærdige måde. Og Vagn og Erna Dams lille Michael dukker også op i barnevogn eller bil nu og da. Det er dejligt at have børn på skolen.

Lærerstaben bliver efterhånden fuldtud motoriseret. Sidst har vor kære dr. phil. Ellen Margrethe Hansen anskaffet sig en Saab. Ak ja, hvad er vel det første kys i sammenligning med den første selvejerbil? Og alle vi motorister har jo været igennem perioden »lev livet farligt«. Nogle af eleverne er da også motoriserede, så det kniber med garager. Vi har nemlig ingen.

Kostholdet på seminariet har været helt omvendt i år. Da 2det års først skulle til eksamen i Køkkenarbejde i september, spiste de på seminariet og 1ste års altså på Regensen. Først så skiftede de to hold til det normale. Men hvordan vi skal få placeret vor tredje klasse, som kommer til maj, i bespisningsbilledet, det ved vi faktisk ikke endnu. Men det er spændende at spekulere på.

Hovedvej I er nu blevet firebanet helt ud til det gamle Haugerup mejeri. Bortset fra, at vejvæsenet tog hækken ud mod vejen ved Regensen og skar et hjørne af læbæltet mod vest berørte vejudvidelsen dog ikke Ankerhus. Men det er blevet en kønnere vej.

På en kostskole er der uvægerligt en hel del manuelt arbejde, som må udføres enten af betalt hjælp eller af eleverne. Velstandsforøgelsen i almindelighed og de store stipendier og lån fra Ungdommens Uddannelsesfond skulle, synes man, gøre dette problem lettere. Lærere og elever har utvilsomt set frem til den dag, da alt manuelt arbejde, der ikke indgår i undervisningen, skulle udføres af betalt hjælp. Men ak og ve, hvor er den betalte hjælp blevet af? Den er svær at få og ikke lige-frem billig at holde – det sidste er helt i orden; hvorfor skulle husligt arbejde ikke betales lige så godt som andet arbejde. Udviklingen kan medføre, at eleverne simpelthen bliver nødt til at udføre mere manuelt arbejde end i de senere år og/eller en forhøjelse af elevbetalingen, så

det manuelle arbejde ved en bedre aflønning kan gøres mere tiltrækkende. Mekanisering kan endnu ikke klare problemet. Men vore hjælpere i køkkener, ved rengøringen og i mark og have skal nu alligevel have en hjertelig tak for deres gode indsats.

Som et forsøg på at erstatte hænder med maskiner, har vi et projekt under udarbejdelse til mekanisering af opvasken i Ø. K. En stor opvaske-maskine med løse kurve til alt service og lufttørring på rullebane, således at 1-2 personer kan vaske op efter 50 på en halv time. Det hele kan sagtens lade sig gøre, vi er kun stødt på en eneste vanskelighed: Penge!!

Derimod er problemet med opvaskens mekanisering blevet løst *demonstrationsmæssigt*, idet vi i demonstrationslokalet har fået installeret 2 opvaskemaskiner til husholdningsbrug, en A. E. G. og Prestcold. Hermed er vi nogenlunde med tiden igen.

Iøvrigt har vi i dette år på andre områder fået samarbejde med AEG idet firmaet har stillet støvsugere og køkkenmaskiner til rådighed.

Også andre firmaer har fornyet deres program, dette gælder således Braun, Gram, Bosch og Philips.

Den 6. og 7. oktober var jeg (G. N.) i Göteborg til møde i Nordisk Husholdshøgskole, som observatør for de 2 danske styremedlemmer, der begge var forhindret. På dette møde blev *Tekstillinjen* officielt åbnet med 3 studerende (ingen danske) på Chalmers Tekniska Högskole i Göteborg.

Det var meget interessant at deltage i mødet, og ikke mindre at se den store skole, hvor der er henved 3000 studerende. Iøvrigt imponerede Göteborg mig – jeg havde ikke ventet en storby med $\frac{1}{2}$ mill. indbyggere.

Ved en festlig middag i hjemmet hos den svenske professor, der leder tekstillinjen, blev der sagt, at såfremt Kalmarunionen havde været en Göteborg-union, så havde Norden måske i dag været en større enhed. Dette kan måske love godt for tekstillinjens fremtid?

Vi havde for øvrigt først i september besøg af afgangsklassen fra Stabekk – et andet nordisk indslag – det var vældig morsomt. Ved en beskeden middag, hvor 2det års var værter, blev der ymtet noget om returvisit på Stabekk til sommer. Mon det bliver alvor?

Vaskekælderen på Gl. Ankerhus er bleven udvidet – idet Konserveringskælderen er »lagt til« og har fået fliser på væggen – en varmerulle m. m.

Huslig uddannelse med kontrakt ser ud til at være kommet godt i gang – en glædelig fornyelse – Aase Gudiksen arbejder ihærdigt for det – hun er jo konsulent i »Det landøkonomiske ungdomsarbejde«.

Morsomt at erfare, at der også på kurserne i sommer og vinter er clever, som har haft mormødre, mødre, tanter, fastre, søstre og kusiner på Ankerhus.

Inger Riis og Helle Schiødtz, der i vinter var lærerinder på Gl. Ankerhus, har i dette efterår begge giftet sig.

Ankerhus har i år haft interessante besøg bl. a. fra Korea – Californien – Øst-afrika og Columbia.

Nattergalen har svigtet Ankerhushaven i år – det er vist ikke hændt før – forhåbentlig lader den sig høre til næste år igen.

En anden kendsgerning – Ægir-skiltet findes heller ikke mere. I sin tid betød Ægir ikke så lidt – mangen en god skovturs mål.

Iste november i år kom frk. Tarp på en lille visit – det gjorde frk. Tarp også samme dag for 50 år siden – men som lærerinde – og det blev til et godt og langt »besøg«. Tak!

Der har rigtig været festdage i Benvedvænget i år. – Fru Wille Jørgensen og hendes mand har sandelig haft guldbryllup og begge haft 80 års fødselsdag. – Tillykke!

Rejsestipendium

Den 6. december var Paula Riggelsen (2. års) på Gråsten Slot for at modtage et rejsestipendium på 3000 kr., som var tildelt hende af Ingrid-indsamlingens midler, og blev overrakt af Hs. Majestæt Dronningen personligt.

Måske går rejsen allerede i april måned til de nordiske lande.

Lærerne på det ganske Ankerhus sender hilsen og ønsker godt nytår

Eli Laudrup Thea Rasmussen Karoline Buckhøj Krista Laursen
Ester Pedersen Henny Langkjær Mary Sibbern Ingrid Larsen
Grethe Christensen Else Hansen Ellen M. Hansen
Agnes Eliasson P. F. Truelsen E. Nordahl Svendsen
Else og Gustav Nedergaard Anna Eriksen Ingeborg Højer
Jonna Nielsen Karen Simonsen Hanne Larsen Agnelhe Jensen
Margaret Lauridsen Nico og Folmer Dam
sammen med
Marie Broholm Ingrid Saxtorph Marence Tarp Julle og S. A. Lundgaard

KURSUSDELTAGERE 1963

Husholdningslærerinder, dimitteret 30. marts 1963

- 1242 Vibeke Stig Andersen, Dyrslægeboligen, Haarlev, $95\frac{2}{3}$ mg
1243 Ketty Antonsen, Vinding, Vejle, 96 mg
1244 Aase Bjerregaard, »Moesby«, Husby, Ulfborg, ug ÷ $105\frac{1}{3}$
1245 Hanne Bruun, »Gjernegården«, Hammel, $100\frac{1}{3}$ mg +
1246 Betty Lykke Christensen, Aarslev, $100\frac{1}{3}$ mg +
1247 Birthe Overgård Christensen, St. Bjerget, Thorshøj, $93\frac{1}{3}$ mg
1248 Else-Marie Christensen, Nymarksgård, Biersted, $102\frac{1}{3}$ mg +
1249 Eva Elkær, Knudstrup, Aalestrup, $87\frac{2}{3}$ mg ÷
1250 Kari Enge, Hoffsvengen 49 B, Smestad, Oslo, $94\frac{1}{3}$ mg
1251 Bente Felding, Nysø, Præstø, 93 mg ÷
1252 Reidun Fjeld, Kjesåsen, Flisa, Norge, 102 mg +
1253 Birgit Frigaard, Vestermarie, Rønne, 100 mg
1254 Agnes Friis, Overby-Nedergård, Hovedgård, 96 mg
1255 Edith Grooss, Selling, Hadsten, $95\frac{1}{3}$ mg
1256 Grethe Hagedorn, Bukkerup, Tølløse, $95\frac{2}{3}$ mg
1257 Oline Halvorsen, Sæle, Bergen, $100\frac{2}{3}$ mg +
1258 Karen Hansen, Langebæk stræde, Langebæk, $101\frac{1}{3}$ mg +
1259 Ute Hartung, Jellingvej 11, Odense - Bolbro, $90\frac{2}{3}$ mg ÷
1260 Anne Holberg, Sejstrup, Gredstedbro, 99 mg
1261 Christa Holm, Skolegade 10, Skærbæk, $83\frac{1}{3}$ g +
1262 Anna Høy, Sandagergård, Hadsten, $88\frac{1}{3}$ mg ÷
1263 Birgit Jakobsen, Halling, Boulstrup, $102\frac{1}{3}$ mg +
1264 Aase Jensen, Bjerregrav, Møldrup, $100\frac{1}{3}$ mg +
1265 Agnethe Jensen, Bredagergård, Krogstrup, $104\frac{2}{3}$ mg +
1266 Anna Margrethe Jensen, V. Stensbæk, Sindal, $92\frac{2}{3}$ mg ÷
1267 Hanne Dam Jensen, Aastrup, Aabybro, $85\frac{2}{3}$ mg ÷
1268 Lene Jensen, Agerskovgård, Skippinge, Føllenslev, $99\frac{2}{3}$ mg
1269 Margrethe Jensen, Kirkerup, Roskilde, $93\frac{2}{3}$ mg
1270 Ruth Damgaard Jensen, Damgaard, Hadsten, 85 mg ÷
1271 Anne Holmer Johansen, Rønnebærvej 109, Holte, $103\frac{2}{3}$ mg +
1272 Else Juul, Torsminde, Edslev, Hørning, 99 mg
1273 Else Kjær, Vester Ørum, Uldum, 98 mg
1274 Sørine Krag, Nederballegård, Erritsø, Fredericia, 96 mg
1275 Inger-Lise Duus Kristiansen, Voldby, Kustrup, 103 mg +
1276 Anni Laier, Fensmark, Holme Olstrup, 96 mg
1277 Inge Marie Larsen, Strandvejen, Blokhus, $86\frac{2}{3}$ mg ÷
1278 Ingeborg Holm Larsen, R. Hougårdsvvej 1, Randers, $79\frac{2}{3}$ g +
1279 Bodil Kvist Mikkelsen, Tåstrup, Feldballe, $67\frac{1}{3}$ g
1280 Kirsten Mogensen, Nyholm, Aakirkeby, 89 mg ÷
1281 Kjellaug Nakken, Nautnes, Norge, $98\frac{1}{3}$ mg
1282 Anne Mette Navne, Blågården, Horne, 97 mg
1283 Anne Mette Nielsen, Svinget 5, Tarm, $94\frac{1}{3}$ mg
1284 Anne Lise Nielsen, Gyldenholm mark, Slagelse, $99\frac{1}{3}$ mg
1285 Grethe Sønderbjerg Nielsen, St. Henriksholm, Snertinge, $99\frac{1}{3}$ mg
1286 Ellen-Johanne Nordenborg, Landåsvej 19, Bergen, $90\frac{1}{3}$ mg ÷
1287 Anna Elisabeth Ahlmann Olesen, Kærlundsvej 5, Aalborg, $93\frac{1}{3}$ mg
1288 Jytte Pedersen, Skovvang, Østervang, Hillerød, $104\frac{2}{3}$ mg +
1289 Ninna Grand Pedersen, Kildelund, Ødum, Aarhus, $93\frac{1}{3}$ mg
1290 Birgitte Petersen, Ramløse, Helsingø, $99\frac{1}{3}$ mg
1291 Ellen Petersen, Boulevarden 25, Aalborg, $92\frac{2}{3}$ mg ÷
1292 Mona Rasmussen, Vignæs, Guldborg, 99 mg
1293 Ellen Schmidt, Herredsbjerggård, Flemløse, $99\frac{1}{3}$ mg

- 1294 Grete Schöning, Hem, 74 g
 1295 Asta Svensson, Nåby, Herlufmagle, $92\frac{1}{3}$ mg ÷
 1296 Erna Juul Torp, Stenstuegade, Slagelse, $91\frac{1}{3}$ mg ÷
 1297 Eva Tvermoes, Stenbjerg, Asnæs, $98\frac{2}{3}$ mg
 1298 Hjørdis Vatte, Votlo, Nordhordland, Norge, 97 mg
 1299 Vibeke Vedel, Fredensvej 12, Fuglebjærg, $96\frac{2}{3}$ mg
 1300 Jette Winsløw, Hovedgaden 117, Herlev, $83\frac{1}{3}$ g ÷
 1301 Erna Voss, Vestergade 3, Nr. Saltum, $94\frac{2}{3}$ mg

Elever i 2. klasse fra maj 1963

- Inga Håning Andersen, Hustedgård, Ørding, Ø. Assels
 Kirsten Andresen, Rønneparken 18, Næstved
 Karn Berit Bernhardsen, Alstad, Bodø
 Karen Boas, Tingstedhus, Gjedved, Horsens
 Gerda Christensen, Bartofte, Kappel
 Mette Stokkebye Christiansen, Læssøgade 12, Odense
 Tove Elgaard, Landskronagade 67, København Ø
 Anne Mette Frandsen, Øtoftegård, Tåstrup
 Marie Gaardahl, V. Thorup
 Annemarie Grube, Konkelt 1, Gråsten
 Rita Hansen, Fuldby, Sorø
 Inger Johanne Hanssen, Mo i Rana, Norge
 Inge-Lise Henriksen, Hyldagergård, Næsbystrand, Slagelse
 Hanne Hörlyck, Carstensvej, O. Jerstal
 Anna Rosenqvist Jensen, Lystighed, Nyborg
 Inge Brix Jensen, Hirtshals
 Esther Jørgensen, Næstvedvej, Fuglebjærg
 Grethe Jørgensen, Skovmølle, Lov
 Helene Jørgensen, Østerbrogade 111, København Ø
 Inger Marie Jørgensen, Brylle, Knarreborg
 Jytte Kjærgaard, Apotekervej 9, Sorø
 Thyra Kristensen, Villerslev, Hassing
 Margrethe Lei, Snogbæk, V. Sottrup
 Tove Madsen, Bøgballe, Uldum
 Ingelise Nielsen, Fredensgade 3 A, Langaa
 Kirsten Garde Nielsen, Toftegård, Levtofte, Haslev
 Solveig Nielsen, Lindbjerg, Frederikssund
 Elisabeth Nord, Stange, Norge
 Else Kristine Petersen, Ørsløvkloster, Højslev
 Kirsten Overgård Poulsen, Søften, Hinnerup
 Lili Ramlov, Snoldelev, Gadstrup
 Bodil Rasmussen, Rædersvej 5, Kolding
 Paula Riggelsen, Vennemose, Tønder
 Turid Rui, Wensensgaten 7, Kongsvinger
 Birte Kallestrup Sørensen, Thostrup, Møldrup
 Sigrid Thune, Vang i Valdres, Norge
 Anna Vebostad, Borkenes, Troms, Norge
 Grete Winther, Carlslyst, Christiansfeld

Elever i 1ste klasse fra maj 1963

- Gunhild Høgsbro Andersen, Truelsemosegård, Ebberup
 Inger-Lise Andersen, Tønnesgade 12, Vejle
 Hanne Breum Bech, præstegården, Hem
 Ragnhild Bekkestad, Sysle, Norge

Ragna Berget, Markabygda, Skogn, Norge
 Kristine Brevig, Rena, Østerdalen, Norge
 Else Frederiksen, Dall, Svenstrup
 Birgith Friis, Valby, Helsingø
 Aase Gregersen, Frøslevvej 56, Padborg
 Allis Hansen, Sørup, Nørreballe
 Kirsten Fogh Hansen, Østerbrogade 15, Kolding
 Elly Jensen, Aagård, Raunstrup, Hjallerup
 Conny Birkelund Jørgensen, Sandager, Gislev
 Ellen Lynge Jørgensen, Haastrup, Fredericia
 Kirsti Knedal, Fygle, Lofoten
 Inge Lise Kofoed, Brogård, Pedersker
 Herdis Krag, Trappendal, Hejls
 Birgit Larsen, Børsholt, Tolne
 Inge-Liss Nielsen, »Aulebjerg«, Strøby
 Kirsten Nielsen, Langedil, Jordløse
 Lis Nielsen, Solbjerg, Aarhus
 Bente Berg Olsen, Nye Sandviksvei 56 b, Bergen
 Anny Dyreborg Pedersen, Lamdrup
 Essa Pedersen, Ammendrup, Helsingø
 Jytte Pedersen, Anlægsvej, Aalestrup
 Margit Pedersen, Annebergvej 50, Aalborg
 Kirsten Pihl, Bygaden, Aakirkeby
 Kirsten Ploug, Ny Kappelvgård, Tåstrup
 Kirsten Rustad, Bjerkvik, Ofoten, Norge
 Bodil Schønnemann, Kobbelvænget 60. Brønshøj
 Aase Splittorff, Johs. Evaldsvej 8, Viborg
 Birthe Zetterwall Sørensen, Mads Holmsvej 5 B, Helsingør
 Else Sørensen, Hvilsum, Hobro
 Sigrid Thomsen, Tidselbak, Børglum, Vrå
 Sollaug Tynning, Brekke i Sogn, Norge

3 mdr. husholdningskursus for viderekomne fra januar 1963

Ellen Lynge Jørgensen, Haastrup, Fredericia
 Ingrid Madsen, Sigerslevvester, Frederikssund
 Anna Bach Nielsen, Ellegården, Vallø
 Bodil Stenderup Nielsen, »Syvhøj«, Skerne, Nr. Alslev
 Bente Berg Olsen, Nye Sandviksvei 56 B, Bergen
 Margit Pedersen, Annebergvej 50, Ålborg
 Aase Splittorff, Johs. Evaldsvej 8, Viborg
 Elise Sørensen, St. Ebberup, Døjringe
 Reidung Vaberg, Vågåmo, Gudbrandsdalen, Norge
 Randi Wegener, Storegade 34, Rønne

Øvelsesskolen fra september 1963

Trine Baggesen, Marianelund, Birkerød
 Susanne Nissen Bech, Bøgeager teglværk, Grejsdal
 Jane Geertsen, Parkvej 15, Vejle
 Judy Hansen, Sct. Hansgade 34, Ringsted
 Rikke Hersdorf, Svingelport 6, Helsingør
 Inge Ejby Hansen, Hvilbjerggård, Børkop
 Kirsten Jensen, Svendbjergvej 1 B, Hvidovre
 Helle Høeg Larsen, Hattensens alle 14, København F

Kirsten Jepsen, Hospitalsvej 17², Nykøbing F
Grete K. Jørgensen, Noravej 9, Charlottenlund
Lilian Ottosen, Jens Jensensvej 6, København F
Berit Paulsen, Platanvej 4, Holbæk
Birthe Uhre Pedersen, Viaduktvej 5, Gl. Holte
Jette Rasmussen, Søndergade 5, Ringsted
Kirsten Søbygaard, Vordingborgvej 2 B, Næstved
Berit Zedeler, Vestergade 2, Slagelse

5 mdr. husholdningskursus fra maj 1963

Birte Cappelen, Agervang 12, Kgs. Lyngby (3 mdr.)
Jytte Christensen, Brogade 19, Ringsted
Ulla Christoffersen, Strandøgaard, Majbølle, Guldborg
Bodil Damgaard, Holmsgaardsvej 6, Randers
Inga Frandsen, Lundgaard, Hammershøj
Kirsten Graham, Baggesensvej 19, Odense
Ragna Hansen, Frederiksværksgade 19, Hillerød
Aase Iversen, Kallehavegaarden, Fakse
Hanne Jensen, Skernevej 7, Nr. Alslev
Inge Hartmann Jensen, Blæsinge, Havrebjerg
Karen Margrethe Knudsen, Skovvej 7, Høng
Anne-Lise Krestensen, Nyvej 11, Høng
Else Bruun Larsen, Heilmannsvej 37, Skælskør
Ruth Skovgaard Larsen, Søndergade 8, Sorø
Nini Lundholm, Kongovej 8, København S. (2 mdr.)
Hanne Nielsen, Rådmand Steins allé 23⁸, København F.
Jette Nielsen, Vestergade 21, Høng
Kirsten Due Nielsen, Holmsgaardsvej 29, Randers
Kirsten Munck Rasmussen, Magleby centralskole, Borre
Svanhild Reinert, Dalevej 60, Torshavn, Færøerne
Annelise Rudolph, Dronningensgade 3, Ringsted
Kirsten Theisen, Ellehøj 22, Hellerup

8 mdr. husholdningskursus fra august 1963

Lis Allenberg, Dryadevej 43 D, Hvidovre
Annegrete Popp Andersen, Fuglevængt 6, Hasseris, Aalborg
Nanna Margrethe Beck-Rasmussen, Lyngbyvej 242 B, Gentofte
Lisbet Bierlich, Øresundsvej 15, Charlottenlund
Sigrid Eltervaag, Ø. Skogvei 12, Bestun, Norge
Snsanne Louise Haastrup, Langesø, Nordborg
Birgit Hansen, Hingeballe, Kjellerup
Inga Seidelin Ibsen, Vejlegade 2, København Ø
Susanne Ilnov, Margrethes alle 10, Fruens Bøge
Anette Johansen, Hegnsvej 45, Nærum
Elisabeth Johnsen, Damgårdsvej 33, Klampenborg
Marianne Kristensen-Elsøe, Hobrovej 29, Aalborg
Winnie Engberg Madsen, Engelstedgade 67, København Ø
Helle Melchior, Rundgården 7, Søborg
Anne Marie Mølhav, Kaløvej 6 B, Vanløse
Grethe Nørgaard, Ishøj, Taastrup
Helle Pamperin, Langøgade 25, København Ø
Karen Ida Pedersen, Rudsgade 24, Ruds-Vedby
Kirsten Malling Pedersen, Kirkegade 23, Vejle
Lissie Pedersen, Kongensgade 22, Helsingør

Birgit Aase Petersen, Torvet 6, Stubbekøbing
Birgit Waldorff Petersen, Haregade 33, København K
Jytte Raff, Lyngbygårdsvej 41, Lyngby
Herdis Schmidt, Jyllingevej 36, Vanløse
Lone Søgaard, Kobbelvænget 11, Brønshøj
Anne-Marie Sørensen, Mothsvej 22, Holte
Tove Sørensen, Langø, Kappel
Eva Mandrup Westergaard, Godthaabsvej 33, Holbæk

5 mdr. husholdningskursus fra november 1963

Hanne Bruun, Helgavej 33, Odense
Bodil Carlsen, Ll. Højbjerggård, Langeskov
Jytte Clausen, Hegnet 17, Glostrup
Anna Dal-Christiansen, Tungugøta, Torshavn
Annette Eilertsen, Brøndbyvestervej 13, Glostrup
Eva Eisen, L. I. Brandesallé 15, København V
Inger Merete Fischer, Østervej 4, Ballerup
Inge Maria Frederiksen, Nørregade 47, Horsens
Margit Friis, Villebøl, Ribe
Hanne Jensen, Æblehaven 23, Korsør
Gitte Jul-Jensen, Bispengen 15, København N
Lene Kristensen, Chr. Richardtsvej 32, Odense
Karen Larsen, Hunseby smedie, Maribo
Annemarie Lindstrøm, Dalvangen 23, Brønshøj
Annie Max Madsen, Fyrrestien 6, Greve Strand
Else Mikkelsen, Møllestensvej 13, Randers
Margit Steen Nielsen, Kalundborgvej 93, Holbæk
Vibeke Nybo, Jørlunde, Slangerup
Anne Vesterskov Pedersen, Sofielundsvej 44, Glostrup
Margit Pors Petersen, Hovedgaden 54, Nærum
Hanne Poulsen, Agertoften 10, Ballerup
Helga Ranche-Madsen, Stænget 8, Gentofte
Lene Schou-Nielsen, Bülowvej 50 B, København V
Jette Sthyr, Bloksbjerg 12, Klampenborg
Bente Ragnhild Thaysen, Kystvej 10, Aabenraa
Birgitte Viltoft, Martensens allé 9, København V
Lise-Lotte Mac Ørum, Havnegade 15, Korsør

Hospiterende elever

Dorit Jensen, Bygholm Parkvej 23, Horsens (aug.-septbr.)
Naoko Nakasone, Hokkaido, Japan (fra november)

BILLEDBLADENE 1963

Billedblad I:

1. Det nye rengøringslokale.
2. Vejviser.
3. Et kig fra »Regensen«.
4. Skolens yngste skud. Vagn og Erna Dams lille dreng Michael.
5. Et velkendt ord fra Sognekøkkenet.
6. Dimissionsbilledet 1963.

Billedblad II:

1. Så er vi færdige med praktisk køkkeneksamen.
2. 2det års på søndagstur.
3. Et par ved Storebælt.
4. Jytte svinger kagerullen.
5. Så flytter vi ind, siger øvelsesskolen.
6. 4 glade køkkenskrivere.
7. Miss Tekla fra Tanganyika.
8. Så skal »Anatomine« til eksamen.
9. Øvelsesskolen 1963.
10. Sorø-bussen holder klar til tur.

Billedblad III:

1. 1ste års første madsted.
2. Sidste rettelser før tæppet går (Mortensaften).
- 3-4-5. På tur til Suserup.
6. Skolens elever med fakler Sct. Hansaften.
7. Agnethe Jensen ved klaveret.

Billedblad IV:

1. Der arbejdes i skolekøkkenet.
 2. Et hvil på det velkendte »bankestativ«.
 3. 1ste hold 5 mdr.s efter den nye ordning.
 4. Friertermiddag i Bromme Granskov.
 5. 1ste 8 mdr.s hold — august 1963.
 6. Vinterpiger fra november 63.
 7. Den »sønderjydske pige« fra Sct. Hansspillet.
-

I øvelsesskolen har vi som sædvanlig 16 flinke og søde piger. 2det års virker her i år som assistenter og observatører. Først i øvelsesskolen til næste år får de lov at virke som lærerinder. På denne måde kommer eleverne i øvelsesskolen 2 gange med 1 års mellemrum, og det skal nok vise sig at være en fordel.

På vort 3 mds. kursus for viderekomne fra januar havde vi i år kun 10 elever, hvoraf 3 var aspiranter. Vi overvejede derfor at nedlægge dette kursus, som jo formelt hører hjemme på husholdningsskolen Ankerhus, men reelt har været organiseret og administreret af seminariet. Da den selvejende institution fra 1. april 1963 overtog driften af husholdningsskolen Ankerhus, foreløbig ved lejemål, men stadig godkendt med Margaret Lauridsen som forstander, fandt vi anledning til at overveje sagen endnu en gang. Resultatet blev, at vi opretholdt kurset, men nedsatte mindstealderen til 18 år og stillede knap så strenge krav til den huslige foruddannelse, og som følge heraf har vi fuldt hus på dette kursus til januar 1964 med 17 elever.

Når vi ikke kan optage flere elever på dette kursus hænger det sammen med, at vi – for at udnytte den ved overtagelsen af husholdningsskolens drift foreliggende samlede lokale- og lærerkapacitet fuldtud – for første gang oprettede og fik godkendt et 8 mds. kursus for 16-18 årige på husholdningsskolen fra august samtidig med, at vi gennemførte de to sædvanlige 5 mds. kursus fra maj og november med henholdsvis 32, 22 og 28 elever, så vi faktisk i vort »magre år« alligevel fik den samlede skole fuldt udnyttet. At vi benyttede lejligheden til dels at ændre ikke så lidt ved undervisningsplanen for de to 5 mds. kursus og til at more os dejligt med at udarbejde, hvad vi selv betragter som en helt tidssvarende undervisningsplan for det nye 8 mds. kursus er en selvfølge. Vi har fra august kørt med 5 klasser samtidig, og det har givet timeplanlæggeren adskilligt hovedbrud.

Vi er naturligvis meget spændte på, hvordan det nye 8 mds. kursus vil forløbe både fagligt og skolemæssigt, men det er for tidligt nu at sige noget derom. Vi håber med dette kursus at kunne yde et bidrag til den fornyelse af husholdningsskolernes undervisningsplan, som så ofte efterlyses.

I denne forbindelse er det af interesse, at Foreningen af Husholdningsskoler har anmodet undervisningsministeriet om at få normalplanerne for husholdningsskolernes kursus – de stammer fra 1946 – ændret, og at den nye formand for undervisningsministeriets husholdningsudvalg fru *Frida Horten* straks har taget sagen op til behandling og bedt foreningen fremkomme med forslag til nye normalplaner snarest muligt. Dermed er arbejdet i fuld gang, og man har lov at håbe på en sådan revision af normalplanerne – som dog mange skoler sandt at sige har listet noget udenom – at de i pagt med tiden giver skolerne mulighed for fuldt ud at følge den rivende udvikling i såvel teknik som indkøb og familieproblemer. På seminariet mener vi, at planerne om den treårige uddannelse af husholdningslærerinder kan give gode tips til planlæggerne af husholdningsundervisningen iøvrigt. Det skal ikke være nogen hemmelighed, at jeg personlig (F. D.) vil foretrække at køre husholdningsskolen med et 3 mds. mere specielt kursus fra maj analogt med det førnævnte 3 mds. kursus fra januar og et 8 mds. kursus for realskolekategorien fra august. Det giver lærerinderne fuld beskæftigelse, eleverne på det 8 mds. kursus mulighed til virkelig at lære noget på *alle* de vigtige områder og skolerne mulighed for at have fuldt hus allerede fra august. Men mulighederne er mangfoldige og meningerne delte. Godt det samme — lad os ikke få skolernes undervisning ensrettet, men lige så vidunderlig mangfoldig som livet selv. Der er skoleformer nok, hvor ensretterne, de altid bedrevidende, får deres vilje. Heldigvis kan man endnu ikke ensrette lærerkræfterne.

Hvad disse sidste angår skete der på seminariet ingen ændringer ved det nye skoleårs begyndelse bortset fra fru Gulds bortrejse, som omtales senere. På husholdningsskolen rejste *Helle Schjødtz* og *Inger Kibsgaard Riis* til april. Til gengæld begyndte *Karen Simonsen* og *Agnethe Jensen* som lærerinder ved husholdningsskolen fra maj.

Sidst i august blev jeg (F. D.) syg, og jeg måtte i september lade mig indlægge på rigshospitalet for at gennemgå en alvorlig operation. Da jeg tidligst kunne regne med at være fuldt

Ragna Berget, Markabygda, Skogn, Norge
Kristine Brevig, Rena, Østerdalen, Norge
Else Frederiksen, Dall, Svenstrup
Birgith Friis, Valby, Helsingø
Aase Gregersen, Frøslevvej 56, Padborg
Allis Hansen, Sørup, Nørreballe
Kirsten Fogh Hansen, Østerbrogade 15, Kolding
Elly Jensen, Aagård, Raunstrup, Hjallerup
Conny Birkelund Jørgensen, Sandager, Gislev
Ellen Lynge Jørgensen, Haastrup, Fredericia
Kirsti Knedal, Fygle, Lofoten
Inge Lise Kofoed, Brogård, Pedersker
Herdis Krag, Trappendal, Hejls
Birgit Larsen, Børsholt, Tolne
Inge-Liss Nielsen, »Aulebjerg«, Strøby
Kirsten Nielsen, Langedil, Jordløse
Lis Nielsen, Solbjerg, Aarhus
Bente Berg Olsen, Nye Sandviksvei 56 b, Bergen
Anny Dyreborg Pedersen, Lamdrup
Essa Pedersen, Ammendrup, Helsingø
Jytte Pedersen, Anlægsvej, Aalestrup
Margit Pedersen, Annebergvej 50, Aalborg
Kirsten Pihl, Bygaden, Aakirkeby
Kirsten Ploug, Ny Kappelvgård, Tåstrup
Kirsten Rustad, Bjerkvik, Ofoten, Norge
Bodil Schønnemann, Kobbelvænget 60, Brønshøj
Aase Splittorff, Johs. Evaldsvej 8, Viborg
Birthe Zetterwall Sørensen, Mads Holmsvej 5 B, Helsingør
Else Sørensen, Hvilsom, Hobro
Sigrid Thomsen, Tidselbak, Børglum, Vrå
Sollaug Tynning, Brekke i Sogn, Norge

3 mdr. husholdningskursus for viderekomne fra januar 1963

Ellen Lynge Jørgensen, Haastrup, Fredericia
Ingrid Madsen, Sigerslevvester, Frederikssund
Anna Bach Nielsen, Ellegården, Valø
Bodil Stenderup Nielsen, »Syvhøj«, Skerne, Nr. Alslev
Bente Berg Olsen, Nye Sandviksvei 56 B, Bergen
Margit Pedersen, Annebergvej 50, Ålborg
Aase Splittorff, Johs. Evaldsvej 8, Viborg
Elise Sørensen, St. Ebberup, Døjringe
Reidung Vaberg, Vågåmo, Gudbrandsdalen, Norge
Randi Wegener, Storegade 34, Rønne

Øvelsesskolen fra september 1963

Trine Baggesen, Marianelund, Birkerød
Susanne Nissen Bech, Bøgeager teglværk, Grejsdal
Jane Geertsen, Parkvej 15, Vejle
Judy Hansen, Sct. Hansgade 34, Ringsted
Rikke Hersdorf, Svingelport 6, Helsingør
Inge Ejby Hansen, Hvilsbjerggård, Børkop
Kirsten Jensen, Svendebjergvej I B, Hvidovre
Helle Høeg Larsen, Hattensens alle 14, København F

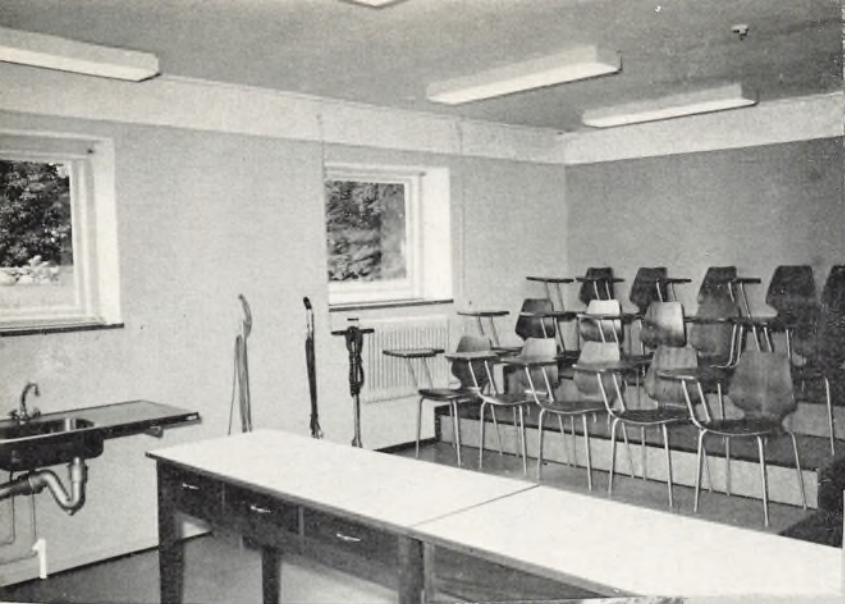
Kirsten Jepsen, Hospitalsvej 17², Nykøbing F
Grete K. Jørgensen, Noravej 9, Charlottenlund
Lilian Ottosen, Jens Jensensvej 6, København F
Berit Paulsen, Platanvej 4, Holbæk
Birthe Uhre Pedersen, Viaduktvej 5, Gl. Holte
Jette Rasmussen, Søndergade 5, Ringsted
Kirsten Søbygaard, Vordingborgvej 2 B, Næstved
Berit Zedeler, Vestergade 2, Slagelse

5 mdr. husholdningskursus fra maj 1963

Birte Cappelen, Agervang 12, Kgs. Lyngby (3 mdr.)
Jytte Christensen, Brogade 19, Ringsted
Ulla Christoffersen, Strandøgaard, Majbølle, Guldborg
Bodil Damgaard, Holmsgaardsvej 6, Randers
Inga Frandsen, Lundgaard, Hammershøj
Kirsten Graham, Baggesensvej 19, Odense
Ragna Hansen, Frederiksværksgade 19, Hillerød
Aase Iversen, Kallehavegaarden, Fakse
Hanne Jensen, Skernevej 7, Nr. Alslev
Inge Hartmann Jensen, Blæsinge, Havrebjerg
Karen Margrethe Knudsen, Skovvej 7, Høng
Anne-Lise Krestensen, Nyvej 11, Høng
Else Bruun Larsen, Heilmannsvej 37, Skælskør
Ruth Skovgaard Larsen, Søndergade 8, Sorø
Nini Lundholm, Kongovej 8, København S. (2 mdr.)
Hanne Nielsen, Rådmand Steins allé 23°, København F.
Jette Nielsen, Vestergade 21, Høng
Kirsten Due Nielsen, Holmsgaardsvej 29, Randers
Kirsten Munck Rasmussen, Magleby centralskole, Borre
Svanhild Reinert, Dalevej 60, Torshavn, Færøerne
Annelise Rudolph, Dronningensgade 3, Ringsted
Kirsten Theisen, Ellehøj 22, Hellerup

8 mdr. husholdningskursus fra august 1963

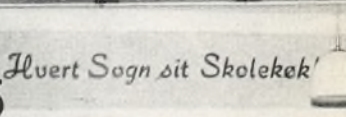
Lis Allenberg, Dryadevej 43 D, Hvidovre
Annegrete Popp Andersen, Fuglevænget 6, Hasseris, Aalborg
Nanna Margrethe Beck-Rasmussen, Lyngbyvej 242 B, Gentofte
Lisbet Bierlich, Øresundsvej 15, Charlottenlund
Sigrid Eltervaag, Ø. Skogvei 12, Bestun, Norge
Susanne Louise Haastrup, Langesø, Nordborg
Birgit Hansen, Hingeballe, Kjellerup
Inga Seidelin Ibsen, Vejlegade 2, København Ø
Susanne Ilnov, Margrethes alle 10, Fruens Bøge
Anette Johansen, Hegnsvej 45, Nærum
Elisabeth Johnsen, Damgårdsvej 33, Klampenborg
Marianne Kristensen-Elsoe, Hobrovej 29, Aalborg
Winnie Engberg Madsen, Engelstedgade 67, København Ø
Helle Melchior, Rundgården 7, Søborg
Anne Marie Mølhøve, Kaløvej 6 B, Vanløse
Grethe Nørgaard, Ishøj, Taastrup
Helle Pamperin, Langøgade 25, København Ø
Karen Ida Pedersen, Rudsgade 24, Ruds-Vedby
Kirsten Malling Pedersen, Kirkegade 23, Vejle
Lissie Pedersen, Kongensgade 22, Helsingør

2

4

5

Hvert Sogn sit Skolekek'

6

BILLEDBLADENE 1963

Billedblad I:

1. Det nye rengøringslokale.
2. Vejviser.
3. Et kig fra »Regensen«.
4. Skolens yngste skud. Vagn og Erna Dams lille dreng Michael.
5. Et velkendt ord fra Sognekøkkenet.
6. Dimissionsbilledet 1963.

Billedblad II:

1. Så er vi færdige med praktisk køkkeneksamen.
2. 2det års på søndagstur.
3. Et par ved Storebælt.
4. Jytte svinger kagerullen.
5. Så flytter vi ind, siger øvelsesskolen.
6. 4 glade køkkenskrivere.
7. Miss Tekla fra Tanganyika.
8. Så skal »Anatomine« til eksamen.
9. Øvelsesskolen 1963.
10. Sorø-bussen holder klar til tur.

Billedblad III:

1. Iste års første madsted.
2. Sidste rettelser før tæppet går (Mortensaften).
- 3-4-5. På tur til Suserup.
6. Skolens elever med fakler Sct. Hansaften.
7. Agnethe Jensen ved klaveret.

Billedblad IV:

1. Der arbejdes i skolekøkkenet.
2. Et hvil på det velkendte »bankestativ«.
3. Iste hold 5 mdr.s efter den nye ordning.
4. Friertermiddag i Bromme Granskov.
5. Iste 8 mdr.s hold — august 1963.
6. Vinterpiger fra november 63.
7. Den »sønderjydske pige« fra Sct. Hansspillet.

Birgit Aase Petersen, Torvet 6, Stubbekøbing
Birgit Waldorff Petersen, Haregade 33, København K
Jytte Raff, Lyngbygårdsvej 41, Lyngby
Herdis Schmidt, Jyllingevej 36, Vanløse
Lone Søgaard, Kobbelvænget 11, Brønshøj
Anne-Marie Sørensen, Mothsvej 22, Holte
Tove Sørensen, Langø, Kappel
Eva Mandrup Westergaard, Godthaabsvej 33, Holbæk

5 mdr. husholdningskursus fra november 1963

Hanne Bruun, Helgavej 33, Odense
Bodil Carlsen, Ll. Højbjerggård, Langeskov
Jytte Clausen, Hegnet 17, Glostrup
Anna Dal-Christiansen, Tungugøta, Torshavn
Annette Eilertsen, Brøndbyvestervej 13, Glostrup
Eva Eisen, L. I. Brandesallé 15, København V
Inger Merete Fischer, Østervej 4, Ballerup
Inge Maria Frederiksen, Nørregade 47, Horsens
Margit Friis, Villebøl, Ribe
Hanne Jensen, Æblehaven 23, Korsør
Gitte Jul-Jensen, Bispeengen 15, København N
Lene Kristensen, Chr. Richardtsvej 32, Odense
Karen Larsen, Hunseby smedie, Maribo
Annemarie Lindstrøm, Dalvängen 23, Brønshøj
Annie Max Madsen, Fyrrestien 6, Greve Strand
Else Mikkelsen, Møllestensvej 13, Randers
Margit Steen Nielsen, Kalundborgvej 93, Holbæk
Vibeke Nybo, Jørlunde, Slangerup
Anne Vesterskov Pedersen, Sofielundsvej 44, Glostrup
Margit Pors Petersen, Hovedgaden 54, Nærum
Hanne Poulsen, Agertoften 10, Ballerup
Helga Ranche-Madsen, Stænget 8, Gentofte
Lene Schou-Nielsen, Bülowvej 50 B, København V
Jette Sthyr, Bloksbjerg 12, Klampenborg
Bente Ragnhild Thaysen, Kystvej 10, Aabenraa
Birgitte Vilttoft, Martensens allé 9, København V
Lise-Lotte Mac Ørum, Havnegade 15, Korsør

Hospiterende elever

Dorit Jensen, Bygholm Parkvej 23, Horsens (aug.-septbr.)
Naoko Nakasone, Hokkaido, Japan (fra november)

Ankerhus afholder:

- 3 års kursus til uddannelse af husholdningslærerinder**
 - 8 mdr.s kursus for unge piger i husmodergerning**
 - 3 mdr.s kursus fra januar og maj**
 - 4 mdr.s kursus for ganske unge piger fra september**
- Studerende elever modtages**